

JAVA-BODE.

NIJWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1860.

Woensdag, 13 Junij.

N°. 47.

Bureau. Te Batavia bij H. M. VAN DORP; te Samarang bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te Soerabaja bij LE ROY & Co., te Pasoeroean bij WEIJERMANS & Co., te Cheribon bij BLOK & Co. en A. A. RUZETTE; te Tagal bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te Soerakarta bij VELTMAN & Co.; te Madioen bij G. A. HOGENRAAD; te Padang bij H. R. VAN WIJK, Rzn.; voor de Buitenbezittingen bij de Agenten der Stoomschepen van den Heer W. CORES DE VRIES en voor Nederland bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaterdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden. Bij eerste of meerdere herhaling 25 „ „ „ „ „ Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren een BIJVOEGSELS.

ADVOCATEN

Gedrouwd.
J. G. BOON,
partikulier geneesheer,
met
C. D. VON OCHSÉE,
weduwe J. Stolk.
(1800)

Gedrouwd.
G. L. BROCKX,
weduwenaar van W. C. van Heel.
met
J. M. VAN DEN OOSTERKAMP.
Batavia den 7 Junij 1860.
(1794)

spoedig bevallen van een' ZOON, E. F. F. Duchastel der Hell.
(1764)

spoedig bevallen van een' DOCHTER, F. H. van den, Mensinga.
(1801)

spoedig bevallen van een' ZOON, J. C. W. E. Last,
(1761)

allen van eenen ZOON, A. F. Jorritsma, Schoemaker.
(1805)

allen van een' DOCHTER, de Echtgenoot van F. C. A. JEEKEL.
(1810)

spoedig bevallen een' DOCHTER, A. J. C. Musgeliefde echtgenoot van P. HARTING.
(1775)

allen van een' DOCHTER, C. M. H. A. Meertens,
(1810)

overleed Helena Sophia Houthuijsen, geliefde echtgenoot van J. B. DROSSAERS.
(1817)

den 28 Februarij laatstleden, overleed aan boord van het Nederlandsch Barkschip EUTERPE, gezagvoerder, de WelEdele Heer W. H. Cramer, op zijn terugreis naar Nederland.
Algemeene kennisgeving aan familie en vrienden.
W. S. CRAMER,
Officier van gezondheid.

den overleed na een kortstondig lijden mijn veel geliefde en dierbare echtgenoot en mijner kinderen te veel vader, A. A. Gossow, in den ouderdom van 80 jaren.
Wed. H. L. GOSSOW,
geb. Hecht.
(1796)

VENDUTIE

op DONDERDAG den 14den JUNIJ 1860, voor het Commissiehuis van

CEBRS. ROSELJE & CO.

van Boter, Champagnewijn, Deventerkoek, Kramerijen,

AARDEWERK,

Porceleinen Vazen, Speelgoed, Schilderijtjes, Platen, Stalen pennen, Speelkaarten,

NATUURKUNDIGE INSTRUMENTEN,

1 Brandspuit, 1 Tuinspuit, Slijpsteen, 1 Vrachtwagen, IJzeren Schoppen, enz.

voorts:

1 kist Witte en Gekleurde SOKKEN.

1 " Vrouwen- en Kinder KOUSEN.

1 " JAPANSCH E ZIJDE.

1 " Zwarte ZIJDE voor Heeren JASSEN.

Wit Katoen in stukken van 53 El.

231 1 kist 49 a 1/4, gedrukt Adr. Rood Batoen.

232 1 " 70 " 1/4 " Jaconnets,

235 1 " 50 " 31 dm. Ruwe Calicots.

236 1 " 100 " 39 " Jaconnets.

237 1 " 53 " 39 " Ruwe Shirts.

238 1 " 94 " 1/4 " Gekleurde Calicots.

239 1 " 107 " 1/4 " Geel patna Chits

268 1 " 10 " 1/4 " gebrocheerd Adr. Rood Katoen.

2202 1 " inh.

6 a 1/4 lastings.

7 " 1/4 " Zwart en Grijs Moirée.

7 " 1/4 " Caméléon en Violet.

4 " 1/4 " " "

8 " 1/4 " " "

B. 9 1 kist 20 Cartons Zijden Fluweel.

1 " 50 p. Tjelees.

3 " Muslins.

eindelijk:

1 AMEUBLEMENT bestaande uit: 1 BANK en

6 FAUTEUILS, bekleed met rood Velours d'Utrecht.

1 MAHONYHOUTEN SCHRIJFBUREAU uit de

fabriek van Gebrs. HORRIX.

1 fraai SCHILDERIJ in Olieverf van Nabert.

1 BIBLIOTHEEKLADDER.

van af Dingsdag a. s. te bezichtigen. (1784)

Op de Vendutie

van DONDERDAG 14 dezer, zullen de ondergeteekenden mede verkoopen:

14 }
18 }
25 } 5 KISTEN ONGEBLEEKTE KATOEN,
24 }
26 }

beschadigd aangebragt van Nederland per Prins Frederik der Nederlanden.

Wijders:

15 Balen wit GAREN.

1 " blauwe DRILLS.

1 " EVERLAST.

100 rollen VILT.

1 kist Victoria Koffij- en Theeservies.

1 partijje Fransche

PARFUMERIE,

10 balen IJSDEKENS.

(1823) GEBRS. ROSELJE & Co.

VENDUTIE

Vrijdag, den 15den Junij,

voor het Commissiehuis van

J. SPEET,

tegen 6 en 4 pCt. Vendusalaris,

van een factuur pas aangebragte

PARISCH E

GOUDEN BIJOUTERIE,

alles nieuw en naar den laatsten smaak,

bestaande in:

Prachtige Parures en demi Parures,

BRACELETTEN, geëmailleerde DAMES

HOROLOGIËN,

GOUDEN HALS- en HOROLOGIE KETTINGEN,

BRILLANTEN en DIAMANTEN HAARPENNEN,

BORSTSPELDEN en RINGEN, GOUDEN

SLANGEN ARMBANDEN, enz., enz.

De verkoop dezer PRECIOSA'S zal om tien

uur een aanvang nemen en kunnen daags voor de

Vendutie bezigtigd worden.

Op deze Vendutie zal mede worden verkocht:

een massief

GOUDEN SIRIEDOOS

met toebehooren,

allerprachtigst bewerkt en geheel bezet met

Diamanten, de SIRIE DOOS met het gouden

blad, waarop dezelve staat wegen circa 90 reaal

en het geheel is versierd met p. m. 40 karaat

Diamanten, de doosjes voor kalk en andere be-

nodigheden zijn allen met diamanten versierd.

Na de Verkoop der Bijouterien zal

het Zilverwerk worden verkocht, dat op de laatste

Vendutie wegens tijdgebrek niet is opgeveild.

(1772)

VRIJDAG,

den 15den Junij, zal

J. SPEET,

voor zijn Commissiehuis verkoopen:

200 Riem fijn Schrijfpapier,

50 kisten vensterglas,

25 Doz. Roode wijn in kisten van 4 doz.

alsmede: een partij Beste witte Hollandsche

BROODSUIKER,

voorts:

17 kisten nieuw Bladkoper,

5 Vaten koperen Spijkers (1783)

Aanstaande Vrijdag den 15 Junij

zal op Vendutie voor het Com-

missiehuis van J. Speet, zon-

der reserve, worden ver-

kocht:

Een groot faktuur pas aangebragte

HOLLANDSCHE PROVISIËN,

bestaande in:

TAFELZUREN, ROOK- en PEKELSAUCIJSJES, KET-

TINGSAUCIJSJES, BLOEMKOOL, ASPERGES, DOPERW-

TEN, WORTELEN, BRUSSELSCH E SPRUITJES, ANDY-

VIE, OSSEN- en KALFS-ROLLADEN, SOEP en BOUILLON-

geconserveerde MELK, BOUILLON en 50 Vaatjes ZUUR-

KOOL, alles in geassorteerde kavelingen voor huiss-

lijk gebruik.

Daags voor de Vendutie zijn al de koopen geassorteerd

en genummerd ter bezigtiging. (1788)

BIJ

J. SPEET,

zal nog Vrijdag worden verkocht,

wegens vertrek:

1 ijzeren **Ledikant** met toebehooren.

Eenige ordinaire **Meubelen**.

EEN BENDIJ, EEN HANDWAGEN
en twee extra goede

BENDIJ PAARDEN.

(1775)

VERKOOP VAN SIDNEY GOUD.

J. SPEET,

zal op zijne

VENDUTIE

van Vrijdag den 15 dezer verkoopen:

RUIM 100 REAAL FIJN SIDNEY GOUD,
in staven en in Bladen,

dit Goud is van de fijnste en zuiverste qualiteit en
houdt **24 karaat** of zoogenaamd **Batoe-Sam-**
bilang Toea, daags voor de Vendutie kan men het
Goud bezichtigen en toetzen. (1812)

VENDUTIE

op Vrijdag, 15 Junij 1860,

à 2 pCt. Vendusalaris,

op het plein der Javasche Bank,

door

VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,

van

60 fraaie en groote
MACCASSAREN,

pas aangebragt

pr. JOHANNA ELISABETH en van af heden op
voornoemd plein te bezichtigen. (1814)

VENDUTIE TE BUITENZORG.

op Vrijdag den 15den Junij,

wegens vertrek,

ten huize van den WelEd. Gestr. Heer

A. A. M. N. Keuchenius,

van deszelfs wel geconserveerden

INBOEDEL

bestaande uit:

DIVERS MEUBILAIR,

eene partij

BLOKKEN

in potten, Keuken en Stal gereedschappen, enz., enz.

(1782)

Vendutie

op Maandag den 18 Junij 1860,

voor het Commissiehuis van

ABEELLEN, DENNISON & Co.

voor rekening van belanghebbenden,

P 2892/93, 2905/6, 4 balen Rood Garen No.24.

2850/2, 54/56, 2876

2871, 8 balen rood Garen no. 28.

B 22910, 13,15 17,20 68 10 balen 4/4 ruwe

22992, 57

GHS 2413, 20

GHS 511,13 2 kisten 5 1/2 ruwe Shirts.

ASS 58,289 1 kist 5/4 Madapollams.

FK 58132/33 39/40

58230.33

LB 58242.45

LB 58256 1 kist 7/4 idem

NHM 1370 stuks koffij Zakken.

(1795)

VENDUTIE

op Maandag, den 18den Junij 1860,

door

CEBRS.ROSELJE & CO.,

op den weg naar Tanah-Abang,

ten huize van den Consul-Generaal van Frankrijk,
den Hoog-EdelGestr. Heer

A. DE CODRIKA,

wegens vertrek zijner familie,

van eenen netten en nog zoo goed als nieuwen

INBOEDEL,

bestaande uit elegante en naar den laatsten smaak
bewerkte

Parijsche Meubelen,

waaronder vooral melding verdienen:

Twee Ameublementen voor Salon
en Boudoir,

bekleed met rood gebloemd Zijde damast
en blaauw zijde fluweel,

Etagères met Voorwerpen, Consoles met marmeren
bladen, diverse Linnenkasten, Toilette Duchesse, Wasch-
tafels, eene Eettafel voor 20 personen, Spiegelkast,
Bureau, Buffetten, Spiegels en Schilderijen, wijders:
Pendules, Candelabres en Solaire Lampen van ver-
guld brons, Kroonen,

eene uitmuntende palissanderhouten

PIANO,

van Berden,

HANG-, MUUR- en TAFELLAMPEN, groote
Japansche Porcelainen en Bronzen VAZEN, een prachtig
TAFELSERVIES van Ruolz Zilver,

(Verzilverd Pleet uit de fabriek
van *Christophle*).

2 WIJNKOELERS,

6 ronde en ovale KOMFOREN,

10 " " " SCHOTELDEKKERS,

2 GROENTE SCHALEN,

2 SAUS KOMMEN,

12 FLESSCHEN BAKJES,

1 OLIE- en AZIJNSTEL met 6 fl.,

8 ZOUTVAATJES,

1 groot Etui met Messen, Lepels en Vorken,

1 klein " " " " " " "

1 □ Presenteerblad en 1 ovaal Idem,

1 Theeservies in Etui, bestaande uit Koffijkan, Thee-
pot, Suikerpot en Melkkan.

Voorts:

Een porcelainen **Eetservies** van Sèvres, Een
kristallen **Dessertservies** van Clichy, Een verguld
bronzen **Surtout de Table**, bestaande uit
Plateau met 2 Candelabres, 4 Compottes en 1 groote
Corbeille, eindelijk:

Tuigen en Zadels. 2 spannen goed-
gedresseerde Wagenpaarden,

2 prachtige Rijpaarden.

RUITUIGEN,

als:

Een Palanquin, een nieuwe
Vis-à-Vis, een Viennoise,
enz., enz.

Zondag te voren te bezichtigen.

(1820)

VERKOOP

van het Stoomschip **SAMARANG PACKET.**

OP DE VENDUTIE

van Dingsdag den 19 dezer,

in het lokaal van de Heeren

VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,

des morgens ten Twaalf ure,

zal door de Ondergeteekenden Publiek worden verkocht:

Het Nederlandsch-Indisch Stoomschip **Samarang**
Packet, volgens Certificaat van meeting van den
2de Maart 1857, lang **30 Nederl. Ellen**, wijd
4,23 Nederl. El en hol **2,30 Ned. El**, en
alzoo kunnende laden **48 lasten**, met deszelfs Stoom-
machines, Staand en Loopend Wand, Zeilen, Ankers,
Kettingen, Instrumenten en verderen Inventaris.

Voormeld Stoomschip wordt verkocht, liggende ter
Reede te Samarang.

Nadere inlichtingen te bekomen bij den Gezagvoer-
der **J. Scheel** te Samarang en bij

De Likwidateuren van de Firma Levert & Co.,

A. J. W. VAN DELDEN.

S. J. VAN DER MEULEN.

(1813)

N. P. VAN DEN BERG.

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie

Van Maandag den 18 dezer, voor Rekening

van belanghebbenden verkoopen:

52 kisten Madapollams,

2 " **Cambricks no. 24.**

1 " **dito " 30,**

1 baal **Poliemieten,**

7 " **à 3 picols Witte Twist,**

35 vaten amerikaansch Meel,

min of meer door Zeewater beschadigd.

Voorts zonder reserve:

400 Koetjapie houten Balken

30 koiangs Brandhout.

PUKE BOTER, HANGSTOLPEN, PALE

(1819) **ABEELLEN, DENNISON & Co.**

VENDUTIE

Dingsdag 19 Junij 1860.

à 4 pCt. Vendu salaris,

voor het Commissiehuis van

Van Slooten, Morgan & Co.

van eene groote partij

LIJNWADEN,

als:

40 kisten gebleekte Shirts,

10 dito Madapollams,

6 dito Chitzen,

28 balen Katunen garens,

28 manden Aardewerk, etc.
(1815)

VENDUTIE

Op Dingsdag 19 Junij 1860, voor

het Commissiehuis van

GEERS. VETT

Passar Senen,

VAN MEUBELN

van vertrekkende Personen

WAGENS, BENDIES,

Paarden, Tuigen, enz., enz.,

Tafel- en Servetgoed gedamast

seerd, Klamboegoed, Pen-

nemessen, etc., etc.

(1808)

VENDUTIE

op Woensdag, den 20 Junij 1860

voor het Commissiehuis van

JOHN PRYCE & CO.,

à 4 pCt. Vendu salaris.

VAN DIVERSE LIJNWADEN

eene groote partij

KLINKNAGELS

voor IJzeren Praauwen, een stel

POTBOOR-GEREEDSCHAPPEN, GLASWERK

50 kisten Roode-Wijn,

20 " Champagne,

50 " Glasruiten,

25 " Beiersch Bier,

2 " Bloembollen,

15 " à 50 blikken Kruid, min of

beschadigd, gebloemde **Glasruiten, Brandhout**
en **Machinerijen** voor Koffijpelmolen, bestaande uit

1 IJzeren **SCHIJF,**

4 " **RONDE ASSEN,**

4 " **CIJLINDERS,**

2 dubbele **KETTINGBLOKKEN,**

2 enkele **dito.**

4 IJzeren **ONDERPLATEN** met **SCHROEVEN,**

4 " **KETTINGEN,**

16 " **PLUMMELBLOKKEN** met **KOPEREN**

BUSSEN, enz., enz.

(1809)

VENDOTIE

Woensdag den 20 Junij 1860,
 ten huize van den Heer **G. Warnar,**
 op het Koningsplein bij de Willemskerk, door
GEBR. ROSELJE & CO.,
 van eenen zeer netten en wel geconserveerden
 INBOEDEL bestaande uit:
 Canapés, Fauteuils, Stoelen, Consoles en diverse

TAFELS

van marmeren bladen, fraaije Etageres met voorwerpen,
 Speeltafels, Toilette Duchesse, diverse Kasten,

LIJZEN LEDIKANTNN,

Bronzen en Gipsen beelden,

SPIEGELS, SCHILDERIJEN,

Lampen, Pendules, Vazen,

ver-, Pleet-, Kristal- en Glaswerk,

RIJ TUIGEN

waarbij eene **HANDCHAIS,** goedlopende

PAARDEN, TUIGEN

etc. etc.

Zondag te voren te bezigtigen.

(1827)

JAPANSCH LAKWERK

en

PORCELEIN.

Op Woensdag den 27 Junij 1860,

door de ondergeteekenden publiek worden verkocht:
 eene groote partij

JAPANSCH LAKWERK & PORCELEIN,

bestaande uit:

Tafels, Werktafeltjes, Knaapjes, Sambelbakken, Pa-
 nedoozen, Lepeldoozen, Naaidoozen, Sigarenkistjes,
 Siroedoozen, Bedakbakjes, Hombredoozen,
 Maars, Goodbakjes, Presenteer- en Theebladen,
 antafels, enz., zoomede: Porseleinen Kopjes en
 oteljes, Groote Schotels met deksels, Porseleinen
 idies, Bordjes, Bloempotten, Etageresvoorwerpen,
 omvazen, Kannetjes, verder: fraaije Bronzen Lan-
 tarens, Schutels,

13 paar prachtig bewerkte

JAPANSCH SABELS.

JOHN PRYCE & Co.

Pneumatique

SCHIEERSPIEGELS,

bij

WINSSER, DE LANGE & Co.

Bij Gebrs. Veit

Verkrijgbaar:

gedamasseerd

TAFEL EN SERVETCOED

tot civiele prijzen.

verlakte heeren

BOTTINES,

ijne Engelsche

ZAK EN PENNEMESSEN

en

Tontel doozen (Sebastopels).

(1778)

Ontvangen:

TOILET SPIEGELS,

verschillende grootte, Marmer Waschtafels in ze er
 rijk vergulde en groote Wasch stellen, ook diverse soo r-
 den van Thee-serviezen fraai gebloemd, bij

ABEELN, DENNISON en Co.

Ontvangen:

eene verzameling fraaije

Engelsche Platen

en

PHOTOGRAPHIEN.

JOHN PRYCE en Co.

Societeit de Harmonie.

STAF MUZIK

op Donderdag a. s. den 14 dezer,
 des avonds ten 8 ure.

Namens de Directie:

De Secretaris,

E. JEEKEL.

(1774)

MAATSCHAPPIJ VAN TOONKUNST.

VOCAAL EN INSTRUMENTAAL

CONCERT,

toegankelijk voor Heeren Leden en Dames,

op Zaturdag den 16den Junij 1860,

des avonds ten 8 ure,

in het Lokaal van den Schouwburg.

Generale Repetitie heden avond
 terzelfde uur en plaats.

Namens de Directie,

C. VRISENDORP.

(1789)

LOGE DE STER IN HET OOSTEN.

De reeds aangekondigde

RECEPTIE

in den 1^e Graad,

is **UITGESTELD**

op Maandag, 18 Junij 1860,

des avonds ten 8 ure.

VIERING

van het

ST. JANSFEEST.

Op Zaturdag. 23 Junij 1860,

des avonds ten 8 ure,

De waard. le Secretaris,

(1807)

G. H. W. ZUUR.

BRANDON & CO.,

hebben van Parijs ontvangen:

Een nieuwe zending

MAÇONIEKEN TABLIERS,

BANDEN EN DECENS,

verkrijgbaar in de Stad en op Rijswijk.

(1822)

In den jare 1800 zestig den negen en twintigsten
 Mei, ten verzoeken van Meester *Johannes. Pieter, van*
Ossenbruggen, advocaat en procureur bij den Raad van
 Justitie te Samarang, agerende voor *Louisa. Frederika.*
Moreau, zonder beroep, wonende te Pattie, echtgenoot
 van *Karel. Lodewijk. Alexander. Nettekoven,* laatstelijk
 mede te Pattie woonachtig, domiciliëstellende ten kan-
 tore van genoemden procureur in de oude Kerkhof-
 straat no. 550, en uit kracht van het veriof door den
 Raad van Justitie te Samarang bij dispositie van den
 acht en twintigsten Maat 1800 zestig, verleend in ver-
 band met de dispositie van genoemden Raad dd. 4 Junij
 1800 negen en vijftig.

Heb ik *Abraham Pijl,* deurwaarder bij den Raad van
 Justitie en aldaar woonachtig.

Ten derden male

GEDAGVAARD

Karel. Lodewijk. Alexander. Nettekoven, laatstelijk ge-
 woonde hebbende te Pattie, doch thans afwezig, gevol-
 gelijk mijn exploit doende bij aanplakking aan de voor-
 name deur den vergaderzaal van den Raad van Jus-
 titie te Samarang, terwijl een tweede afschrift van dit
 exploit aan den ingang van het residentie kantoor te
 Japara zal worden aangeplakt, alsmede door overgifte
 van een afschrift van dit exploit aan het openbaar
 Ministerie van gemelden Raad, dat het oorspronkelijke
 niet gezien heeft geteekend, en voorts nog bij plaatsing
 dezer dagvaarding in de Javasche Courant en in de
 Java-Bode.

Om na verloop van drie maanden, zijnde op Woens-
 dag den twaalfden September 1800 zestig, des voor-
 middags ten negen ure te verschijnen ter openbare
 teregitzitting van den Raad van Justitie te Samarang,
 gehouden wordende in het daartoe bestemde lokaal
 binnen dezelve stad.

Ten einde,

Aangezien de gedaagde op den 29 Augustus 1800
 vijf en vijftig per prauw Tjemplon van Soerabaja is

gestevend naar Djawana, residentie Japara.

Aangezien die prauw den 50sten Augustus daarop
 volgende door een hevig windvlaag is omgeslagen
 en vergaan, bij welken ramp bijna alle zich aan boord
 bevindende personen zijn omgekomen.

Aangezien uit een missive van den Adsisent Resi-
 dent voor de politie te Soerabaja dd. 18 October 1855
 no 4019, blijkt, dat er alle reden bestaat om te ver-
 onderstellen, dat de gedaagde bij die gelegenheid is ver-
 dronken.

Aangezien meer dan drie jaren zijn voorloopen se-
 dert gemelde ramp heeft plaats gehad, zonder dat er
 herigt is ingekomen van het aanwezen, of van het
 overlijden van den gedaagde (art. 467 burgerlijke wet-
 boek en staatsblad 1856 no. 82.)

Aangezien de eischeresse belang heeft, dat in dezen
 stand van zaken bij geregtelijk gewijste het vermoe-
 delijk overlijden van den gedaagde worde uitgesproken:

Mitsdien aan gemelden Raad, hetzij in persoon hetzij
 door iemand van zijnentwege van zijn aanwezen te
 doen blijken, onder aanzegging, dat ingeval noch de
 gedaagde, noch iemand van zijnentwege op deze dag-
 vaarding mogt opkomen en alzoo niet behoorlijk van
 zijn aanwezen mogt blijken door de eischeresse zal
 worden geconcludeerd, dat haar daarvan zal worden
 verleend acte en dat bij vonnis van den Raad van Jus-
 titie te Samarang zal worden verklaard, dat er regts-
 vermoeden van het overlijden des gedaagden bestaat
 en zulks sedert den achttienden October 1800 vijf en
 vijftig.

En heb ik deurwaarder exploit doende afschrift ge-
 laten als boven.

(w. g.) A. PIJL.

Gezien en afschrift overgenomen.

De Officier van Justitie bij den Raad
 van Justitie te Samarang,

(w. g.) A. M. FOKKER.

Voor kopij conform,

J. P. VAN OSSENBRUGGEN.

(1765)

De Ondergeteekende
 deszelfs

Wagenverhuurderij

geheel vernieuwd hebbende, zoo zijn bij hem steeds
 Rijtuigen à **Contant** verkrijgbaar.

(1765)

W. S. VAN HOGEZAND.

Op nieuw ontvangen:

Engelsche grootte en kleinere

KOPEREN LUI KLOKKEN,

ad f 60.— en f 80.—

Eene Hollandsche Kagchel.

Bij

(1781)

ABEELN, DENNISON en Co.

Beste Manilla Beschuitjes,

voor huisselijk gebruik,

bij

(1768)

JACOMETTI & Co.

Bij A. Bedier,

Ontvangen:

VIN DE CANON,

in Kisten van 4 Dozijn.

(1790)

E. HUBERT.

Berendrechtslaan,

tient des

PIANO'S

on

LOCATION.

(1767)

De ondergeteekende ves-
 tigt zich alhier als **Mu-
 ziekmeester,** voornamelijk voor

FLUIT, PIANO EN ZANG.

K. C. GRAICHEN;

(1802)

Gang Polones.

Puik

BOTER

(GROEN LAK)

à f 15 het vaatje, contant bij

(1779)

GEBR. VEIT.

GEPREPAREERD IJS.

Tederen avond in den koffijkamer van het Paarden-
spel voor elk verkrijgbaar
1821 J. C. VAN MAMEREN.

Vermist.

De **Hond** van den Heer A.
Menzie van Koeripan, luisterende
naar den naam van **Bob**, mid-
delmatige grootte, reu, bruinachtig grijs van kleur en
kortharig.

De vinder wordt verzocht, des verkiezende tegen
eene goede belooning, dezelve terug te bezorgen bij
den Heer
(1776) H. M. VAN DORP.

VERMIST:

Een fraaije, jonge reeds groote **Jagthond**,
Hollandsch ras, luisterende naar den naam
Bella; Adres de Heeren
(1771) LANGE en Co.—Boekhandelaren. Rijswijk.

Gevraagd: een STALOPZIENER,

Adres:
(1762) HOTEL DER NEDERLANDEN.

Eene Jufvrouw

die lang aan eene zeer talrijke school als Secondante
werkzaam was en daarvan de beste getuigenissen kan
produceren, zoekt eene betrekking als Gouvernante op
Java of elders.

Adres franco letter J. M. aan het bureau van dit
blad.
(1799)

Men vraagt aan het Instituut op Molenvliet op voordeelige conditiën,

DRIE SECONDANTEN

en
eene Secondante.

(1798) L. BRAS.

Gevraagd:

EEN KLERK.

Notaris BODDE.
(1811.)

Aangeboden 42 KOEBEESTEN.

te bezichtigen aan den Roodenbrug, het einde van den
Prinsenlaan, in den tuin van den heer SCHULTZ.
(1804)

TE HUUR Het

HUIS gelegen op **Tanah-
abang**, bewoond door en te bevragen bij
(1760) G. M. BIJVANCK.

HOLLOWAY'S PILLEN.

Deze bloedzuiverende Pillen zyn gedurende het laat-
ste vierde deel eener eeuw, in grooten navraag geweest
in ons gansch Indisch rijk, en sedert derzelver eersten
invoer in Java zyn ze grootelyks voortgetrokken gewor-
den door alle klassen en standen der maatschappy,
terwyl ze door diegenen welke het bekwaamst zyn ze
te beoordeelen, verklaard zyn geworden beter geschikt
te zyn voor de aldaar heerschende ziekten dan eenig
ander geneesmiddel ooit te voren in dit eiland gebruikt.
In Koorts en zoowel alledaagsche als anderdaagsche en
die fastige herdedaagsche, wordt de loop der ziekte ge-
stuit door dit onschatbaar geneesmiddel, hetwelk het
vergiit uit het lichaamsgestel werpt, de vochten her-
stelt het zeuwiggestel opwekt, de nieren stimuleert
een, gezonde werking geeft aan de huid, en de belans-
kertaort van den bloedsomloop, die grondslag der ge-
zondheid.

Doosjes Pillen à / 1. — / 5. — / 5. —
Potjes zelf à / 1. — / 5. — / 5. —

Te Batavia bij S. B. van Kleeff & Co.
• Banjoemaas • M. St. Cherman.
• Soeracarta • W. Veldman.
• Djocjocarta • Buijn & Co.
• Salatiga • F. Kruthoffer.
• Tagal • Wed. Dort.
• Cheribon • W. Galistan.
• Cheribon • M. Blok en Co.
• Samarang • H. L. de Lyon,
de Groot, Kolff & Co. en de hoofdagenten Soesman & Co.
(1757)

JAVA-BODE.

H. H. inteekenaren op bovengenoemd Blad,
die geneigd zyn met hun abonnement voor het **Tweede
half jaar 1860** voort te gaan, worden beleefd ver-
zoekt, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Onderge-
teekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor
franco toe te zenden, opdat hij in staat gesteld moge
worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het Tweede halfjaar:

voor Batavia.....	f 12,50
„ Java.....	„ 15,—
„ de Buitenbezittingen.....	„ 17,50
„ Nederland.....	„ 22,50

Brieven **franco** aan den Administrateur,
H. M. VAN DORP.

De Inteekening en storting van dat Blad kan ook
geschieden bij **Blok & Co.** en **Ruzette** te Che-
ribon; Mevr. de Wed. **G. M. Dort** te Tagal; **de Groot**;
Kolff & Co. en **G. C. T. van Dorp** te Samarang,
Le Roy & Co. te Soerabaja; **Weijermans & Co.**
te Passeroeang; **Veltman & Co.** te Soerakarta.
G. H. Hoogenraad te Madioen; **H. R. van Wijk**,
Rzn. te Padang; en voor de Buitenbezittingen bij de
Agenten der schepen van den Heer **W. Cores de Vries**.
(1803)

Door den Boekhandelaar **H. M. VAN DORP**,
te Batavia is verzonden:

De Aankondiging en Proeve van
bewerking van eene nieuwe
Uitgave van de

Nederlandsch-Indische WETBOEKEN,

onder toezigt van

Mr. F. F. L. U. LAST,

uitgegeven in 1 deel in het formaat der Nederland-
sche Wetboeken van Mr. OUDEMAN, met een fraaije
nieuwe letter en in geslagen linnen band.

Het Eerste gedeelte bevat:

de Grondwet;
het Nederlandschap;
het te heffen regt van brieven van naturalisatie,
het nieuw Regerings-reglement;
de Overgangsbepalingen;
de adoptie van kinderen van Chinezen, Maho-
medanen, enz.,

de Regterlijke Organisatie,
de zamenstelling der regterlijke kollegien,
idem der Inlandsche regtbanken en gerechten,
het regtsgebied enz. van de omgaande regters,
de verandering in de zamenstelling van het Hoog-
Geregtschhof, enz.,

het kostuum der regterlijke ambtenaren, advo-
katen, prokureurs en deurwaarders,
de afkondiging der gearresteerde wetboeken,
de Gouvernements publicatie van 5 December
1847, Stbl. No. 57,

de algemene bepalingen van wetgeving.
het burgerlijk Wetboek. (1758)

PARIJSCH E BOUSSOLES, (Boussoles Universelles.)

Fijne **Treppennen** met ivooren houders.

Dito **Verdeel-Passers.**

Dubbele Palmen.

Complete **Passerdoozen** van **Harting** af 40,—

Decalqueer Linnen.

Papier sans fin.

Ongeprepareerde **Gomelastiek.**

Das Penecelen.

Ackermann's Complete **Versdoozen**, f 20 tot f 80.

Ackermann's **Losse Verwen.**

Japansch **O. I. Inkt** en **Europesche Leeu-
wenkoppen** benevens andere **TEEKENBE-
HOEFTE**, in sortering op nieuw ontvangen en
tegen billijke prijzen te bekomen te Batavia bij
(1818) G. KOLFF & Co.

• VRACHT en PASSAGE.

Direct naar Soerabaja,
wordt aangeboden per Ned. Schip

HERCULLES,

Kapt. **DETERING**,

om met het einde dezer week te vertrekken

Adres bij

De Agenten,

PAINE, STRICKER en Co.

13 Junij.

(1826)

Vracht en Passage naar PECALONGAN EN CHERIBON

Wordt aangeboden per Ned. Schip

Margaretha Simonetha,

kapt. **HOFFMANN**,

om met het begin der volgende week te ver-
trekken.

Adres bij

de Agenten

PAINE, STRICKER & Co.

(1825)

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van
den Chinees **TIO TENG KONG**, worden ver-
binnen drie maanden betaling of aangifte te doen

den Erigen

LIM TJONGHIEH,

TJIO LIM NIO

Batavia den 8sten Junij 1860.

STOOMGELEGENHEIT

per het Stoomschip **MACASSA**

Kapt. **BOSCH**,

na aankomst der landmail 2 maal

naar **Padang** en **Benkoelen**

Het Stoomschip **Palemb**

Kapt. **KULLER**,

naar **Muntok**, **Riouw**,

gapore den 24 JUNIJ.

Stoomvaart dienst

naar **Samarang** en **Sa**

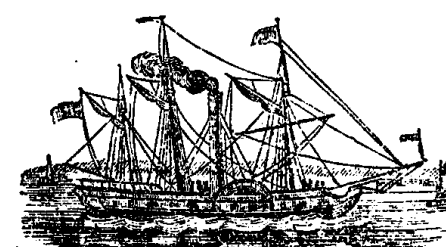
baja den 10 en 25 van ied

maand.

Informatiën bij

(1824)

W. CORES DE VRI

STOOMBOOT OENARA

De vertrekdagen dezer boot

BATAVIA

via **Samarang** naar **Soeraba**

zijn thans in overeenstemming met andere

schepen bepaald op den 15den en 30ste

van elke maand,

des morgens ten 8 ure.

De Agenten,

(1759)

LANDBERG, BEZOET DE BL

Passage naar Nederland

Wordt aangeboden met het snelzeilend ca

pagne fregatschip

KANDANGHAUER

gevoerd door kapt. **W. ZEB**

genoemd schip bekend wegens deszelfs
en goed ingerigte Kajuiten en Hattende
een geexamineerde Doctor, en zal waarschijnlijk
Julij aanstaande tot vertrek gereed zijn.

Men adresseere zich bij den Gezagvoerder,
te Soerabaja bij de heeren **SCHIMMELPENNINGK**
en alhier bij

de Agenten

(1816)

HAAGER EN SCHUUR

PASSAGES POUR FRANCE

Le beau et solide trois mats France

SUCCES

cap. **BLANCHARD**,

ayant des emménagements extrêmement dave
partira pour France dans les premiers jours de

S'adresser aux agents

(1791)

CASSALETTE

NAAR SOERABAJA VIA SAMARANG

Het Stoomschip

Koningin der Nederland

vertrekt van hier op den 5 en 20 van iedere
naar boven gemelde plaatsen.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

Directeuren der N. I. Stoomboot Ma

Batavia,

MACLAINE, WATSON EN

14 Junij 1860.

EERSTE BIJVOEGSEL

Behoorende bij den

J A V A - B O D E ,

Woensdag 12 Junij 1860, No. 47.

BEKENDMAKING.

De bekomen last wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excel-
lentie Gouverneur-Generaal gewone Audientie zal verleenen op
den 15den Junij 1860, des morgens te negen uur, aan het
hotel te Rijswijk.
Bekenden gelieven hunne aanvragen om audientie, on-
der bekendstelling van namen en titels, te rigten tot den
dienst.

De Majoor-Adjutant,
R. F. DE SEIJFF.

den 4den Junij 1860.

EXTRACT uit het Register der Besluiten van den
Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.
Buitenzorg, den 8sten Junij 1860 (No. 3.)

no. 51.)

Van Nederlandsch-Indië gehoord;
gevonden en verstaan;
dat de vroeger tot de dessa Lengkong (regentschap
residentie Soerabaja), behoord hebbende strook gronds,
der rectificatie der Porrongrivier ten behoeve van den
Lengkong van die dessa door genoemde rivier is afge-
scheiden tot het regentschap Sidho-ardjo zal behooren.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Sekretaris,
A. LONDON.

Civil Departement.

Erkend en toegelaten:

Magtiging des Konings, de heer M. Hijmans Ez.
van Baden te Samarang.

Benoemd:

Resident der Limapoeloe Kotta's (Residentie Padang-
Bovenlanden), de assistent-resident van Mandheling en
(Sumatra's Westkust) R. Zellner.

Resident van Mandheling en Ankola (Sumatra's
Westkust), de controleur der eerste klasse bij het
Nederlandsch bestuur ter Sumatra's Westkust mr. W.

Resident van Agam (Sumatra's Westkust), de contro-
leur der eerste klasse bij het binnenlandsch bestuur ter Su-
matra's Westkust, S. Locker de Bruijne.

Resident van de residentie Tapanoli (Sumatra's Westkust), de
controleur der eerste klasse bij het binnenlandsch bestuur te
Tapanoli, A. J. C. Coets van Baggen.

BINNENLANDSCH BESTUUR TER SUMATRA'S
WESTKUST.

Bevorderd:

Controleur der eerste klasse, H. A. Mess en A. F. In 't Veld,
controleur der tweede klasse, en P. de Bruin, laatste-
ste gezaghebber van het district Kotta VII, thans
opgevolgd met het civiel gezag over de Zuidelijke af-
deeling van Padang.

Controleur der tweede klasse, de controleurs der derde klasse J.
S. Sibbe Lzn., en Th. A. L. Kroessen.

Militair Departement.

Overgeplaatst:

Meester, als tweede luitenant-kwartiermeester bij
militaire administratie, de luitenant der infanterie A.

Goedgekeurd:

Van gezondheid der derde klasse C. O. van
den van het garnizoens-hospitaal te Soerakarta, is over-
geplaatst bij de infirmerie te Balang Nipa (Celebes en
Bovenlanden).

ADVERTENTIE.

POSTKANTOOR.

Deur der Posterijen te Batavia herinnert bij deze belang-
rijk, de tweede mail-stoomer in Junij den 24sten zullende
de brievenpakketten daarmede te verzenden bij het post-
kantoor Weltevreden zullen worden gesloten op Zaterdag den
24sten.

Deuren te 8 uren, voor Europa, Britsch-Indië, China
en Japan om 1 uur, die voor Banka, Palembang, Biliton
en Java.

Deur der producten en civiele magazijnen maakt bekend,
residenten van Batavia, Samarang en Soerabaja, elk
zoo veel zijne residentie aangaat, op Maandag den
25sten des morgens te 10 uren, eene uitbesteding zal wor-
den van:

Werk van de kleeding der dwangarbeiders,
opgenomen in het stads-verband.

Werkzamen zullen plaats hebben op de voorschriften van
op de uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67) en

worden verzocht hunne inschrijvingsbiljetten
voornoemd in te dienen, en de uitbesteding
zich daarbij te doen vertegenwoordigen.

Werkzamen van de uitbestedingen liggen ter inzage bij de
voornoemd.

Eerste Oproeping.

Meester, belast met het beheer over geredde, op-
gebrachte goederen te Pekalongan, brengt bij deze,
van art. 555 van het wetboek van koophandel van
Indië, ter kennis van het algemeen, dat door de
houtbosschen van het district Soebah, regentschap
het strand Gondang gevonden en alhier geborgen zijn
volgende houtwerken, waarvan de eigenaren onbekend

lang 41 rhijnl. voeten en 12 duimen vierkt. gemerkt 5.
lang 27 rhijnl. voet., breed 14 duimen, dik 12 dui-
men.

lang 26 rhijnl. voeten en 17 duimen vierkt. ge-
merkt 6 (een cirkel.)

Werkzamen, die vermeenen daarop aanspraak te hebben,
zich met de noodige bewijzen te vervoegen ten kan-
toor van Pekalongan.

Van Menado maakt bekend, dat op Zaterdag den
25sten des morgens te 9 uren, ten zijnen kantore te
Menado openbaar zal worden uitbesteed:

Werkzamen van een nieuwen planken vloer en planken
in het residentiehuis te Menado, en
van een knutsenhuis met daarbij behoorende bedien-
ingen bij evengenoemde woning.

Werkzamen en voorwaarden liggende ten gemelden
kantore van belanghebbenden.

VENDUITIEN.

den 14 Junij, voor het woonhuis van Tjoe Tjoij-
Kong, door het kollegie van Boedelmeesteren.

Voor het commissiehuis van Gebrs. Roselje & Co.
Op Vrijdag den 15 Junij, voor het commissiehuis van J. Speet.
Op Maandag den 18 Junij, voor het woonhuis van den heer
de Codrika, op Tanah- Abang, door Gebrs. Roselje & Co.

Voor het commissiehuis van Abeelen, Dennison & Co.
Op Dingsdag, den 19 Junij, voor de toko van Gebrs. Veit.

Voor het commissiehuis van van Slooten, Morgan & Co.
Op Woensdag den 20 Junij, voor het woonhuis van den heer
Warnar, aan het Koningsplein, door Gebr. Roselje & Co.

Voor het commissiehuis van John Pryce & Co.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debi-
teuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door den Erfgenaam te Batavia, van wijlen den chinees Tjio-
Tengkong.

A a n g e k o m e n V r e e m d e l i n g e n .

van den 9 tot en met den 12 Junij.

HOTEL DES INDES. W. Doornick, van de Binnenlanden.—L.
van der Vinne, van Buitenzorg. — A. M. Coueron, van Soera-
baja. — J. Trip, Echting, en kind, van Batavia. — J. F. Couvé,
van Samarang. — C. van Berckel, van de Reede. — J. W. Stoll,
van Samarang. — H. Olivier, van Singapore. — H. Lapage, ech-
tgenoot en twee kinderen, van Idem. — J. Godfroid, echtgenoot
en 2 kinderen, van Idem. — A. de Montelaar, van Calcutta —
M. B. Vesel, van Nederland. — W. H. Caldwell, van Singapore. —
Amand, van de Reede. — H. J. Broekhuysen, van Idem. — Lit-
tel, van Idem.

MARINE HOTEL. G. H. Snelijss, van Singapore. — H. K.
Waardenburg, van Bantam. — C. de Groot en Echtgenoot, van
Buitenzorg.

HOTEL DER NEDERLANEN. Adolph Pillier, van Singa-
pore. — J. Hoffman, van Nederland. — H. P. Kluit, van Billiton. —
A. G. Sandman, van Nederland.

JAVA HOTEL. — M. von Faber, en Chinesche taalmeester,
van Macao. — W. A. J. Kuller, van Muntok. — R. Rutgers,
van Anjer. — G. Lewis en 5 kinderen, van Singapore. — J.
M. Wolfe, van Idem. — W. A. J. Kuller, van Idem. — H.
Adams en Echtgenoot, van Idem. — G. B. Hards, van de
Reede.

BATAVIA.

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op het gean-
nonceerde concert van de Maatschappij van Toonkunst,
op Zaterdag a.s. Aan oefening voor dit concert heeft
het niet ontbroken, zoodat wij gerust durven zeggen, dat
het orkest, „goed beslagen op 't ijs komt”. Tevens ver-
dient het alleziens opmerking en erkentelijkheid, dat dit
concert zal plaats hebben in de schouwburgzaal, die daar-
toe veel beter geschikt is, dan het gewone lokaal in de
Harmonie. Wij hopen op een talrijke opkomst van de
leden der maatschappij met dames.

Samarang. — In den namiddag van den 50sten Mei j.
is door onvoorzigtigheid brand ontstaan in de kampong
Pakaland ter hoofdplaats, waardoor een 13tal huizen,
waarvan 8 van planken met pannen en 7 van bamboe
met atappen gedekt, geheel in de asch is gelegd, ter-
wijl drie woningen mede van planken met pannen ge-
dekt zijn beschadigd.

Door spoedig aangebragt hulp, zoo wel van de poli-
cie als van de brandspuitleiders en ook van de mili-
tair en is het gelukt den brand in zijn verderen loop
te stuiten. Bij dit onheil heeft men geene menschen-
levens te betreuren. De schade wordt begroot op pl. m.
f 6000.

Celebes. — Berigten over de maand April melden,
dat de cholera door het geheele gouvernement heerschte
en voornamelijk in de afdeeling Makassar, waar
van 560 aangetaste personen 140 overleden. Het be-
stuur verstrekte bij voortduring de cholera mixtuur.
De weersgesteldheid was over het algemeen gunstig; de
oostmoesson was ingetreden.

In de afdeelingen Makassar en Noorder Districten
was de padi-aanplant afgevoerd en stond het jonge
gewas bijzonder goed. In de afdeelingen Bonthain
en Sindjai was men bezig met de padi-velden te be-
werken en te bezaaijen.

In Boelekombas was de oogst nog niet geheel afge-
voerd.

Zr. Ms. schoenerbrik *Lansier*, uitgezonden ter op-
sporing van de zeeroovers, die zich in de maand Maart
langs de kust vertoonden, strekte haren kruistogt tot
Mandhar uit, doch keerde te Makassar terug, zonder de
roovers ontdekt te hebben. Zs. Mr. stoomschip *Phoenix*
was niet gelukkiger op zijn togt naar het eiland
Tanah-keke, waar de roovers den 10den April eenige
menschen geroofd en gedood hadden, en naar den
Saleijer archipel, waar zij zich een paar dagen na het
vertrek van de *Phoenix* weder met zeven prauwen
vertoonden.

Handel en vertier waren ter hoofdplaats levendig.
niettegenstaande de poeasa enkele stille dagen veroor-
zaakte. Aldaar kwamen van Java en elders aan:

8 raschepen onder Ned. vlag, 2 raschepen onder
vreemde vlag, 12 inlandsche vaartuigen;

van binnenlands:

53 inlandsche vaartuigen en 2 raschepen onder Ned.
vlag.

Van Makassar vertrokken naar Java en elders:

13 raschepen onder Ned. vlag, 4 raschepen onder
vreemde vlag, 26 inlandsche vaartuigen;

naar binnenlands:

74 inlandsche vaartuigen.

In de gouvernementen landen is gedurende de maand
April weinig van belang voorgevallen. De hoofden
van het voorheen onder Tello behoorende district Malolo
verschenen te Makassar, om een blijk van hunne onderda-
nigheid te geven. In de Noorder-Districten zijn krachtige
maatregelen genomen ter opsporing van eene bende roo-
vers en moordenaars, welke dit landschap reeds een gerui-
men tijd onveilig maakt. De gewezen en voortvlug-
tige regent van Polongbanking heeft zich aan den ge-
zaghebber der Zuider-Districten onderworpen. De adsis-
tent-resident Bakkers hield zich bezig met een onder-
zoek naar de gesteldheid der nieuwe afdeeling Sindjai.
Hij roemt zeer de buitengewone schoonheid dier land-
streek. Te Sindjai heerschte gebrek aan rijst, weshalve

de handel te Makassar is aangespoord, daarin te voorzien.

Ook in het overige rijk Boni was gebrek aan rijst
en heerschten vele ziekten. De leenvorst, die zich
aanvankelijk te Badjoa vestigde, keerde uit hoofde
der ongezondheid van die plaats naar Palakka terug.

Volgens latere berigten, loopende tot 28 Mei j., heeft
de adsisistent-resident der Noorder districten F. C. Wijn-
malen aan boord van Z. M. stoomschip *Phoenix* eene
commissie volbragt naar Sidenring, Soepa, Sawito en
Binoang, waardoor gebleken is, dat de stand van za-
ken in Wadjo en Adja Temparang over het algemeen
gunstig is en zelfs bevredigender als verondersteld
werd. De gewezen vorstin van Boni heeft zich met
een betrekkelijk zeer geringen aanhang te Alita ge-
vestigd, van waar zij, zoo men zegt, trachten zouch
met het gouvernement te verzoenen. In Soepa wenscht
men haren zoon Andi Baoe met goedvinden van het
gouvernement op den troon te plaatsen. De vorst van
Sidenring vertoefde binnen Wadjo, om de verkiezing
van datoë Pamana tot Aroe Matoea van dat landschap
te bevorderen. Hij was alleziens op de hand van het
gouvernement. Personen, welke gedurende den jong-
sten oorlog Boni verlaten hadden, keerden daarin ach-
tereenvolgend terug. Datoë Sawito, oom en raadgever
van de gewezen koningin van Boni, is voornemens
vergifenis te vragen. (Jav. Ct.)

Samarang, 8 Junij. Nadat het kommandement over
deze militaire afdeeling door den aftredenden komma-
ndant den Generaal Majoor Steinmetz, aan zijn op-
volger den generaal majoor de Brauw was overgedra-
gen, had in den morgen van Zondag 11. de presentatie
der officieren alhier in garnizoen aan den nieuw be-
noemden kommandant plaats.

Den volgenden morgen vertrok de Generaal Majoor
Steinmetz van hier per stoomboot naar Batavia, waar-
bij ZHedGestr. aan den kleinen boom door het muziek-
korps der stedelijke schutterij werd opgewacht, terwijl
aan den grooten boom behalve de afdeeling en de
plaatselijke kommandanten zich al de alhier in garni-
zoen liggende officieren, benevens vele der aanzienlijk-
ste inwoners dezer plaats hadden vereenigd, om ZHed-
Gestr. een hartelijk vaarwel toe te wenschen, door al
welke bewijzen van vriendschap en achting ZHedGestr.
zigtbaar getroffen was.

In den avond van eergisteren arriveerde ter reede
alhier per stoomboot *Koningin der Nederlanden*, de
kommandant van Z. M. zeemagt in deze gewesten, de
Schout-bij-nacht Vogelpoot, en vertrok heden morgen
per zelfde boot naar Soerabaja, onder het lossen van
13 salut-schoten van het fort Prins van Oranje. (Sam. Ct.)

OVERZICHT.

De laatste berigten uit Europa komen op het vol-
gende neêr. De staatkundige stilte, die den storm voor-
afgaat, bleef nog steeds heerschen. Het Engelsche par-
lement genoot de paaschvakantie, de sardinische kamers
waren bezig de verkiezingen te verifiëren, de Sicili-
anen in opstand tegen de onderdrukking. Spanje, in
eens wat meer gewigtig geworden door den moor-
schen oorlog en zijn beleefdheid jegens Frankrijk, schoot
de Carlisten dood. Frankrijk was rustig bezig Savoye
te bezetten, en alle mogendheden, roomsche zoowel
als protestantsche, belachten of verachtten de pauselijke
excommunicatiebul, natuurlijk met uitzondering van
eenige weinige bijgelovige vromen. Europa wachtte
op de vergadering der vijf groote en vijf kleine magten
en 't zal te beziën zijn, wat de eerste beweging zal
wezen. Maar de toekomst te voorspellen is thans min-
der mogelijk dan ooit te voren. Het gedrag van En-
geland in den russischen oorlog heeft alle staten van
het vasteland, uitgezonderd Pruisen, van hem ver-
vreemd, en thans wenscht het stappen te doen voor
de algemeene rust. Oostenrijk houdt zich afgezonderd.
Rusland, steeds waakzaam, was nooit zoo gerust, en
het gerucht van zijn geheim verbond met Frankrijk
wint veld. Zwitserland roept luide en dapper om den
bijstand zijner sterkere naburen.

Middelerwijl gaat Louis Napoleon bedaard zijn gang.
Hij heeft zich reeds zoo dikwijls tegengesproken, dat
het op een leugen meer of minder niet aankomt. Zoo
verklaart hij, gelijk het behoort, dat hij geen oog heeft
op de Rhijn grenzen, maar hij vestigt een groot dagblad
in zijn belang te Straatsburg. In Savoye is de Lyon-
spoorwegmaatschappij bezig haar lijnen te leggen van
Toulon tot Var, en Louis Napoleon en de keizerin
hebben het voornemen een togte te doen door het
geannexeerde grondgebied. Dit laatste is verdeeld in
twee departementen, dat van den Mont-blanc en de
Haut-isère, en Nizza zal een vrijhaven worden. In het
sardinische parlement heeft Garibaldi een vergeefsche
poging gedaan, een vraag op te werpen nopens den
afstand van Savoye en Nizza. Graaf Cavour viel hem
heftig in de rede en verklaarde, dat hij niet zou ant-
woorden. Zijn doel was tijd te winnen, en nu heeft de
bevolking voor de aanhechting aan Frankrijk gestemd.
In de oneenigheid tusschen de zuivere patriotten van
Garibaldi's partij en de gematigden, die graaf Cavour
volgen, kan men gevaar zien voor het Italie der Ita-
lianen. De Rubicon is de grens te Rimini tusschen
de pauselijke staten en het koninkrijk Sardinië, gelijk
het thans bestaat.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Aan de *Friend of India* en de *Englishman* ontleenen
wij de volgende telegrammen,

Aden, den 25sten April. Lord Elgin en baron
Gros zijn hier aan boord van de stoomboot *Simla*
aangekomen.

Afgevaardigden van tien mogendheden worden te
Parijs verwacht tot het houden van conferentien over de
zaken van Zwitserland en Savoye.

Eene groote meerderheid van stemmen is in Savoye
en Nizza uitgebragt voor eene inlijving bij Frankrijk.

Graaf Montemolin en zijn broeder zijn gevangen
genomen.

Ortega en andere leiders van den Carlistischen op-
stand zijn doodgeschoten.

De hoofd-kassier van de Union Bank te London

heeft die inrigting voor een bedrag van 260,070 pd. st. opgeligt.

— De Koning van Sardinië reist op koninklijke wijze door Italië, doch heeft den titel van Koning van Italië nog niet aangenomen.

— De Keizer en de Keizerin van Frankrijk worden te Nizza en in Savoye verwacht.

— In het Engelsche parlement zal geïnterpelleerd worden aangaande zekere beleedigingen door Indische kadetten gepleegd tijdens hun doortocht door Egypte.

— Mr. Cochrane zoude den 4den Mei de aandacht van het Lagerhuis vestigen op den toestand der Engelsche handelsbelangen in Japan.

— Kapitein John Vine Hall is benoemd tot gezagvoerder van de Great Eastern.

Aden, den 17den Mei. De heer Wood heeft nog geene bepalingen betreffende het Britsch-Indische leger bekend gemaakt. Vermoedelijk zal de blijvende Europeesche troepenmacht in Britsch-Indië bedragen 60,000 man.

— Op Sicilië wint de opstand veld. Garibaldi en zijn staf hebben zich bij de Sicilianen gevoegd. De toestand van Napels wordt bedenkelijk.

— Eene militaire zamenspanning tegen den keizer van Rusland is ontdekt en onderdrukt.

— De voorgestelde Europeesche conferentie blijft onzeker.

— Eene beleediging, door Engelschen in eene Egyptische moskee aangedaan, is ter kennis van het Engelsche gouvernement gebracht: bevelen zijn gegeven om de schuldigen te straffen.

— De hertog van Argyle neemt de betrekking van lord Elgin bij het postwezen tijdens diens afwezen waar. (Jav. Cour.)

JAPAN.

(Partikuliere korrespondentie aan den Java-Bode.)

KANAGAWA, 26 April 1860. Omtrent den aanslag op het leven van den Gotsiro of Regent, heb ik nog het genoegen, u het volgende mede te deelen.

Een der aanvallers, ziende, dat zijn vriend gewond was en niet loopen kon, en vrezende, dat hij, gevat wordende, de anderen zou verklappen, nam het besluit, om hem het hoofd af te snijden en daarmede wegtelooien, roepende: hier is het hoofd van den regent. — Sommige der volgelingen van den regent liepen hem achterna, evenals eenige officieren des keizers, die zich juist op den weg bevonden.

Een andere der aanvallers maakte van die verwarring gebruik, om terwijl zijne makkers nog vechtende waren, werkelijk den gewonden en in zwijm gevallen regent het hoofd af te slaan en daarmede wegtelooien, zonder dat hij achtervolgd werd.

Tot nog toe heeft het Jap. Gouvernement nog steeds volgehouden, dat de regent niet dood was, niettegenstaande het algemeen bekend is, dat zijn hoofd nog steeds zoek is en waarschijnlijk in het bezit van Prins Mito.

Het Gouvernement tracht zulks nog geheim te houden, om reden dat het eerst een opvolger wil benoemen. Ook is het niet het gebruik in Japan, om den dood van een hoog Ambtenaar terstond bekend te maken.

Prins Mito heeft zich onmiddellijk na dit voorval uit de voeten gemaakt en is gevlucht in het gebergte zijner provincie — alwaar hij bezit heeft genomen van het huis van een hoog geplaatst keizerlijk dwarskijker, dien hij eerst heeft laten om het leven brengen.

De keizer zeer vertoerd over de handelingen van Prins Mito, zond hem daarop een afgezaant, ten einde hem tot onderwerping te bewegen. Deze afgezaant onderging hetzelfde lot van den dwarskijker.

Thans heeft de prins van Kaga, de magtigste der prinsen in Japan, aan Mito bevolen, om zich den buik open te snijden, zullende hij (Kaga) bij niet voldoening aan zijn gebod, den prins Mito met kracht van wapenen tot onderwerping brengen.

Van de zeven voortvluchtige moordenaars, van den regent zijn eenige dagen geleden vier gevat. Dese hebben op de pijnbank verklaard, dat nog drie honderd door prins Mito betaald wordende moordenaars in Jedo rondzwierven; dat er denzelfden dag van den aanslag op den regent zestien hunner makkers gestationeerd waren op eene andere plaats in Jedo, ten einde den prins Mats Daira Sanokie no Kami, een der grootste vrienden van den Regent, te doodden.

Genoemde prins was echter wegens ziekte verhinderd geworden om uittegaan.

De haat van Prins Mito jegens den Regent en diens vriend spruit voort uit de pogingen door hen aangewend, om hem van den troon te doen renonceren. — In welke pogingen zij geheel geslaagd zijn.

27 April 1860. Eergisteren morgen is de prins Mats Daira Sanokie no Kami, op het punt zijnde van in zijn draagstoel te stappen en terwijl zijne volgelingen er rondom geknield waren, door een sabelhouw in het hoofd getroffen.

De dader is gevat en is een der bezoldigde moordenaars van prins Mito.

Volgens sommigen is de prins Sanokie no Kami onmiddellijk aan de wonde overleden en volgens anderen wordt er voor zijn behoud gevreesd.

CHINA.

Hongkong, 23 Mei. De telkens vertraagde aankomst van lord Elgin maakt het twijfelachtig, of er dit jaar nog veel of zelfs wel iets gedaan kan worden, wat militaire operatiën betreft. Een groot gedeelte der Britsche magt is naar Chusan vertrokken, waar men denkt, dat hare verzamelpaats zal wezen. De fransche magt zal zich verzamelen, naar men berigt, te Che-foo, op de kust van Shan-tung en in de golf van Pechelée, en op de andere zijde der golf zal een station zijn voor engelsche proviand en troepen. 't Is wenschelijk, dat sir Hope Grant, die nog steeds te Hongkong is, maar toebereidselen maakt, om op den 30sten dezer naar het

Op het punt van achterhaald te worden, trok de vlugteling zijn korten sabel en stak zich dien door het hart, waarop hij nederviel. — Toen bemerkten de dienaren van den regent, die hem vervolgden, eerst, dat het niet het hoofd hunner meesters was, hetwelk de vlugtende moordenaar droeg.

noorden te vertrekken, Tien-tsin bezet, alvorens hij een aanval op de Taku-forten waagt.

In den stand der staatkundige betrekkingen is geenerlei verandering gekomen. De briefwisseling met de chinesche regering zal waarschijnlijk in Engeland gepubliceerd worden.

Een correspondent, op wiens berigten wij kunnen vertrouwen, schrijft ons: » De tijdingen, die ik uit Peking ontvang, doen zien, dat de Takuforten zeer versterkt zijn, en dat de Chinezen zich oefenen in de behandeling van het geschut, tot dat zij met juistheid vuren. Dit is bevestigd door de stoomboot *Forbin*, die de golf van Pechelée heeft bezocht, en zij berigt, dat er op de oevers van de Peiho, van de monding opwaarts, een uitgestrekte verdedigingslijn is daargesteld. Er waren zeven fortificatiewerken van onmeetlijke uitgestrektheid opgericht. Elk daarvan geleek op een kleine stad en men berekende, dat er tienduizend man noodig zouden zijn, om een er van in te nemen. Als er een aanval wordt beproefd op de Taku-forten, zal daar waarschijnlijk fel worden gevochten, en wij zijn nog niet overtuigd, dat de aanwezige magt genoegzaam is. Welke uitwerking de toestand te Taku op de havenplaatsen zal hebben, is niet te gissen. Op dit oogenblik is het algemeen gevoelen te Canton onder ambtenaren en bevolking, inwoners der stad en omstreken, zigbaar ten gunste des vredes. Er wordt aan een aanval, om de stad te hernemen, niet gedacht, maar de een of andere ernstige nederlaag der geallieerden kon den geest des oorlogs in het zuiden nog wel eens weer opwekken. Voorzeker zou het de vernietiging der vreemde lieden in Japan zijn. Nog meer, het zou de geheele Oost schokken.

Met leedwezen vernemen wij, dat de opstandelingen in de provincie Canton voordeelen hebben behaald, het geld waarmee men hen afgekocht had, was niet op den beloofden dag ontvangen. Onmiddellijk vielen zij op de soldaten der Mandarijnen aan, 500 man werden gedood of gevangen genomen en een aantal oorlogsbotten viel tevens in huane handen. Troepen hebben bevel ontvangen de andere deelen der provincie tegen hen te beschermen, maar voor deze daar kunnen aankomen, kunnen de stroopers nog veel verwoesten en verschillende nieuwe theetuinen hebben zij alreë vernield. Duizende vlugtelingen uit de geteisterde streken zijn te Canton aangekomen, en de Chinezen zoowel als de vreemde kooplieden bejiveren zich hen bij te staan.

Ook in het Noorden hebben de opstandelingen voordeelen behaald. Zij hebben de keizerlijken gedwongen het beleg van Nankin op te breken; zij hebben vele wapenen buit gemaakt en hen ten slotte verstrooid. Tusschen Nankin en Han-chou zijn de keizerlijken de verliezende partij, maar tusschen Peking en de Yangtze is de opstand voor het oogenblik onderdrukt. In Cheh-kiang hebben de Tai-pings groote voordeelen behaald, onder een beroemd opperhoofd, die Kiang-si voor eenige jaren overwon. Eenige gedeelten van het land, waar deze opstandelingen geweest zijn, moeten letterlijk in een woestijn veranderd en geheele steden vernield zijn, maar wij beschouwen dit als een staaltje van chinesche overdrijving.

Te Shanghai is een briefwisseling gevoerd tusschen de engelsche kamer van koophandel en de admiraliteit en de P. and O. company, waarin geklaagd werd over den toestand der postverordeningen onder het bestuur der P. and O. company tusschen Engeland en China.

Te Swatow is de heer McCann, een Europeaan in de chinesche custom-dienst, door zes timmerlieden van Canton vermoord, die hem met hunne bijlen aanvielen en hem schielijk ombragten. Men zegt, dat het een wraakneming is over de houding van dezen beambte bij het invorderen van belasting op eenige opium.

De stoomboot *Paoushun* heeft een ontmoeting met roovers gehad. Het rooversvaartuig is vernield en de roovers zijn alle gedood of verdronken.

Het nieuwe Italiaansche koninkrijk.

Dit beslaat eene uitgestrektheid van 128,500 vierkante kilometers, met inbegrip van het nog niet bepaalde grondgebied aan de Mantouvan en Savoye en Nizza.

De geheele uitgestrektheid van Italië met inbegrip der eilanden, is volgens de *Annuaire Statistique* 327,085 vierkante kilometers en bijgevolg bedraagt het nieuwe koninkrijk bijna $\frac{1}{10}$ van geheel Italië.

Volgens de Sardinië volkstelling in 1857 en de cijfers, na de stemming voor Midden-Italië opgemaakt, is de bevolking van den lombardischen staat en van Midden-Italië, zonder Savoye en Nizza, 10,600,000.

Dit koninkrijk bestaat, vooreerst uit de 17 lombardisch-sardinië provincieën; vervolgens in Toskane de prefecturen Florence, Lucca, Sienna, Arezza, Livorno en 't eiland Elba; in Midden-Italië de provincieën Bologna, Ferrara, Forlì, Ravenna, Urbino en Pesaro; de vijf provincieën van het voormalig hertogdom Parma: Parma, Burcht San Donino, Piacenza, Val di Taro en Lunigiana; en de zes provincieën, die het huis Este toebehoorden: Modena, Reggio, Garfagnana, Massa en Carrara, waarbij nog Frignano en Lunigiana estense gevoegd moeten worden.

Zeven steden des koninkrijks hebben een bevolking van meer dan 80,000 inwoners.

Turin telt, volgens de opname in 1856, 178,000.

Milaan, met inbegrip der geestelijke corporaties, telling van 1857, 226,000.

Genua, 119,000, telling 1857.

Florence 115,504.

Livorno 90,113.

Bologna 86,142.

Het nieuwe koninkrijk wordt door twee zeeën bespoeld, die oudtijds de voornaamste handelswegen waren, en dezelfde bestemming hebben voor de toekomst. Het bezit een rijken landbouw, en een nijverheid, die zich sterk ontwikkelt. Zijn de financiën van den staat heden al niet zeer bloeiend, zijne buitengewone hulpbronnen veroorloven hem een zuinig bestuur, waardoor gene hersteld worden.

Zijn spoorwegnet kan met een weinig moeite wedijveren met de eerste in Europa, en op het vasteland bestaat er geen tweede zoo, behalve nog in België.

Als alle provincieën der regering en de nationale verga-

dering naar vermogen ondersteunen met vaal liefde en verstand, dan zal het italiaansche koninkrijk een uitstekende plaats in de europesche familie be-

Een physionomische schets van het speciaal der vereenigde landen zal duidelijk doen zien gelukkige vermenging daaruit zal voortkomen.

Bij de onder-alpensche volken heerschen van stelsel, wetigheid, een vast oordeel en zinnig; bij de Genuezen het initiatief, stoutheden; bij de Lombardiërs een sterk individualiteit, vereenigd met hartstogtelijke vrijheidsliefde; bij de Toskanen een levendig zachtheid en matigheid; bij de bewoners van levendige geestdrift en wilskracht. Bij allen grensde vaderlandsliefde, veel hart voor den en bijna aangebeden koning, groote eer, wet en orde, waarvan ze Europa sprekende hebben gegeven.

Naar de beloften van generaal Lamarmordeelen, kan men van heden af de sterkte der schatten op 220,000 man.

Herinneren wij ons nog, dat er onder hen dertig duizend Venetianen zijn, die zich gereed om met de inwoners van het italiaansche koninkrijk voor de gemeene zaak te strijden.

DE WET DER STOFOMZETTING IN HET VOLKSLEVEN.

De magt des geestes, die zelden in een enkel alle woot, vertoont zich in het volksleven alle luchtstreken en alle tijden aan het oog der kundigen. Elk volk als volk is een genie! genie kan dwalen, vooral wanneer het met overleg handelt. Waar het echter met half aandrang zijn ingeving volgt, gelijk het volk volksgebruiken, daar dwaalt het nimmer.

De natuurkundige staat verbaasd, wanneer ziet op den ontwikkelingsgang der verschillen, en wanneer hij dan in de gebruiken lijkschen levens, in de volksdracht, in de der huizen bij elk volk ziet, dat het acht sla verschillende inwerkingen van klimaat, grondheid en duizend andere aanwijzingen der natuurdit reeds in een tijd, als nog niemand van henzelfs niet de beschaafde en wijsste, den waren hang vermoeden kan.

Dat de woestijnbewoners een mantel niet kere, maar van witte wollen stof als een schilde zon gebruiken, zonder Franklin's onderzoek over den invloed der kleuren te kennen, arme Chinees zich een mantel vlecht op de in den vorm van een stroodak, zonder van de houdingen der warmteleiding iets te weten; de Indiaan door zijn naakt lichaam met het ven de overmatige uitwaseming des lichaams en zelfs in zijne Scheppingsgeschiedenis dat plaats inruimt, zonder van haar invloed te moeten hebben; dat men in Noord-Dakota uit zwart brood, boter en kaas voedingsmiddelen stelt, welke niet alleen door hun gehalte aan stoffen elkaarder over en weer aanvullen, maar werking op elkaar zoodanig is, dat zij de spijsvertering de verduwing gemakkelijk maakt; dat Duitschland en alle op dergelijke breedte gelede in den winter vette en meelrijke spijzen, in de koud, zuur en zoet voedsel met voorliefde zonder dat de meesten ook maar een flauw hebben van den diepen scheikundigen grond en matigheid dezer keuze ten gunste der stofomzetting dit alles zijn teekenen van een duistere aandrift door de bevolking van elk land hare eigenaardige behoeften weet te raden.

Reeds sinds duizende jaren en bij alle menssen treft men deze doelmatige keuze aan met regelmatigheid, dat men daarin de werking der natuurwet ziet, welke wij in de volgende woorden vatten:

het volksgebruik komt steeds overeen met de aard der stofomzetting, welke afhankelijk zijn van de aardigheid des lands,

en deze overeenkomst heeft op de treffende plaats, omdat het algemeene gebruik vóór de schappelijke kennis ging.

Terwijl het volksgebruik zich uitbreidde, waturbeschuwing door gebrek aan kennis en beperkt. Eerst sedert eenige tien allen jaren natuur-onderzoek zich in staat gesteld, door van de werking der stofomzetting langzamer derbij komende verklaringen te geven. Dit is zaak, waarom thans eerst de regelmatigheid en gebruiken kon aangewezen worden. Toe nog steeds geleerden, die zich niet kunnen werelddeelen en geheele volken evenzeer als een ligchaam, als een voorwerp van natuur-onderbeschouwen en op te vatten, als een mikroskopische cel. De vorderingen der natuurschap hebben den blik des geestes verruimd scherpt.

Uit de overgrote menigte van bewijzen beelden van het bestaan dezer natuurwet in der bewoners van onze aarde, kiezen wij slechts der treffendste bij de keuze en de toebereiding spijzen.

Bereids wezen wij op de neiging der bewoners ons klimaat, om in den kouden wintertijde eten, zonder dat zij vermoeden, hoe volbig aanwijzing het vet bij verbranding in en water in ons ligchaam veel meer warmte dan het zetmeel, — of dat vet de al te schietzetting der stikstofhoudende voedingsmiddelen dragen, gelijk Bischoff ons geleerd heeft. betrekkingen stemt het volkomen overeen met de physiologische behoeften der stofverandering ligchaam, en de scheikundige moet de Eskimolanders en Lappen prijzen, dat zij de traanvisschen en ijsbeeren, — de bewoners van

Door het vinden van een oud handschrift doen weten wij, dat volgens de Indische sage de Godheid eerst menschen uit kurkhout vormde, die echter niet leven, wijl de uitwaseming des lichaams vergeten

dat zij het vloeibare vet des ijsbeers uit be-
rukken, als wij den wijn. Ook de beschaaft-
aan gevoelt dezelfde behoefte en gebruikt aan
en gesmolten vet met dezelfde graagte als in
erland meelspijzen.

de in overeenstemming vinden wij in den
de vetste, d. i. de verwarmendste spijsen, b. v.
snijboonen, zuurkool met spek, gemestegans-
die groote vermoeijenissen hebben te ver-
hebben van de vroegste tijden af een rijkelijk
middel weten te vinden, zonder van de be-
over een normaal dieet van Beneke, Man-
Hildesheim iets te weten. — Velen vonden dit
vleesch, gelijk Pomponius Mela ons van de
manen berigt, en zooals wij het tegenwoordig
vele volkeren weten. 't Is bekend, dat de
hun naam hebben van *eskimantsik*, dat *rauwe*
deekent, en de Samoeden heeten eigenlijk *Sir-
rauw-eters*.

de volkeren weten rijkelijk voedende en ligt
re spijsen in „vloeibaar vleesch”, namelijk in
vinden. Reizigers berigten, dat de Krimsche
bij elke aderlating, die een paard ondergaat,
opvangen en het met graagte warm drinken.
re mengt men het bloed vooraf met paarde-
erwijl de Groenlanders het robbenbloed snake-
den, wanneer zij er een weinig traan bijvoegen.
waar, wekken deze gerechten onze walging, —
zij uiterst voedzaam en juist voor die volken
overeenkomen met hunne behoefte aan voed-
niet ontkend worden. Wij beschaaftde volke-
en veel te weinig gebruik van het bloed van
vee, en in de manier van slagten worden wij
k door de onbeschaafde volken overtroffen.
raas in Zuid-Africa b. v. echte wilden, die
et dan tien kunnen tellen, die zich niet ont-
van hunne zieken te ontdoen door hen te
of den ruggegraat te breken, — de Damaraas
och het onderscheid tusschen goed en niet goed
dieren erkend. Terwijl men in onze dagen
gevorderde natuurwetenschap nog dwaselijk
de van oudsher gevolgde methode, om de
dieren te laten doodbloeden, waarbij een groot
voedende stof verloren gaat, dooden zij het
verstikking, zoodat het bloed er in blijft en
sch alzo zijn volkomene voedselwaarde be-

erland heeft men voor eenigen tijd deze door
ken sints eeuwen in praktijk gebragte methode
uitgevonden, en men heeft bevonden, dat
de wijze verkregene „patentvleesch” ten minste
rijker is aan bloedvormende stoffen dan het
terwijl het tevens veel smakelijker is. Op
land heeft men deze Engelsche ervaring nog
attigd.

opmerkelijk is verder de bewezene daadzaak,
volkeren, wel is waar, onbewust in de zamen-
er door hen genoten spijsen, toch zonder fout
aan de behoeften der stofomzetting, volgens
bloedvormende of de verbranding onderhou-
den. Het in 1857 door den heer Husson uit-
werk leert ons, dat elk inwoner van Parijs
180 kilogrammen brood, elk inwoner van
148 kilogr. gebruikt, zoodat voor het brood-
tusschen Parijs en Londen een verhouding
9:7. Bij het vleesch heeft het omgekeerde
Parijs verbruikt men 73 en te Londen 95
dat wij hier juist de getallen 7:9 tusschen
Londen bekomen, evenals zoo pas 9:7. —
zich verstouten, met het oog op de omzet-
stof en de behoeften daarvan, dit een toeval

de merkwaardige zaak komt overeen de door
vorigen winter gemaakte opmerking, dat de
in den winter meer of minder spek gebrui-
mate zij meer of minder brandewijn drinken.
big hoorde de klacht van een waard, dat de
matigheidsvrienden, nu zij geen wijn dron-
tegen des te meer aten.

dezelfde reden zijn de Indianen zoo begeerig
brandewijn, waarvan alkohol, bij verandering in
een gedeelte van het hun ontbrekend voed-
ngt.

men kennen de eenvoudigste natuurvolken de
zamenstelling en werking van het zout,
het toevoegen aan zetmeel en vet bij hun

men weten en wisten sints eeuwen de vol-
het volgens de nieuwste navorschingen
minst nog twijfelachtig is, of de lijmgewende
heid van het spierweefsel, 'twelk de enkele
den zamenbindt, voedzaam is —, maar dat het
men twijfel is, dat zij onze verduwingsorganen
den bemoeijelijkt, en daardoor de verteerbaar-
voedzaamheid van het vleesch verminderd?
en weten het niet. Toch doen zij, wat de
op zou moeten voorschrijven. Wij en de
volkeren maken door de inwerking der hitte —
de faktor bij koken en braden — het spier-
het verband der vleeschdraden los. Ander-
hetzelfde op werktuigelijke wijze uit, gelijk
Romeinen, terwijl zij voor de toebereiding
niet met een hamer kloppen — men denke aan
stepte biefstuk — en zooals de Tartaren thans
al van nood hun vleesch onder den zadel
den. Anderen weer leggen het vleesch on-
na het slagten in azijn. Eerst sints een 25
den onze leerboeken van het mikroskopismus
het spierweefsel door azijn wordt opgelost,
de natien, die misschien een mikroskoop voor
elijk toosel zouden aanzien, vonden toch
middel.

men genoeg! — Werwaart wij den blik wen-
op het leven der volkeren terugzien, overal
de feiten het regelmatige heerschen eener
heid te verkondigen. Ontmoeten wij ook
de volksgebruik, waarvan wij den zamen-
te natuurlijke behoeften nog niet kunnen
wij daarvan er echter met zekerheid van
wij dit in de toekomst zullen te weten

komen. Hebben onze statistici niet ervaren n't het
onderzoek onzer scheikundigen, dat de prijzen der
voedingsmiddelen niet aan het toeval zijn onderwor-
pen, maar bepaald worden door hunne waarde als
voedingsmiddel? Zoo is steeds dat koren het duurst,
'twelk het meeste zetmeel en gom bevat; bij den
visch rigt zich den prijs naar hun gehalte aan vet,
bij koffij naar de hoeveelheid vlugtige olie. Het wa-
terrijke kalfsvleesch is in alle landen het goedkoopst
en zelfs de prijs der kolen wordt bepaald door de
hoeveelheid koolstof.

Het ernstige onderzoek onzer dagen draagt een Ja-
nushoofd. Het ziet achteruit, om vooruit te kunnen
gaan, en het ziet naar beide rigtingen. De overeen-
stemming der volksgebruiken met de natuurbehoefte
levert het bewijs voor het groote gewigt dier dagelijks
op ons inwerkende krachten, die door hare regelmatige
terugkeer tot ons organisme in dezelfde verhouding
staan, als de vallende druppel tot den steen, wiens
tegenstand hij eindelijk overmeestert. Met groot regt
sprak daarom Donders eens de overtuiging uit, dat
ieder die slechts één enkele waarheid der gezondheids-
leer de overwinning deed behalen, met de geruste
overtuiging kon sterven, dat hij niet te vergeefs ge-
werkt had. *De kroon en het einddoel van alle physio-
logie is het vaststellen eens bepaalden levensregels (diëtet-
sche norm), die met wiskunstige zekerheid overeenkomt
met de behoefte.*

Niet meer aan het blinde rondtasten der volkmassa
blijve het vinden van den juiste weg overgelaten,
maar de wetenschap der natuur diene den staatsbe-
stuurder als oog en oor. Dan eerst zullen wij ons
met regtmatigen trots kunnen verheugen over onze
beschaving. Dan eerst zullen personen en zaken de
groote bekwaamheid om iets uit te voeren kunnen
ontwikkelen.

Dat is volgens ons inzien het middel, om den reu-
zenkamp onzer dagen: de natuurlijke behoeften der
individuen tegen de grenzen onzer beschaving, te voor-
komen. Op geestelijk evenzeer als op stoffelijk gebied
is dit middel aanwendbaar. Niet alleen de bestuurder
des staats, ook de huisvader, ieder persoon heeft ge-
legenheid ter aanwending.

Het „leven der volken” predikt de dwingende magt
der natuurbehoefte. De natuurwetenschap wijst de
oorzaken aan. Wie beiden erkent, zal voor zijn dage-
lijksch verkeer een nieuwe zedelijke verplichting gewon-
nen hebben.

BLADVULLING.

In een der bevolkte steden in de nabuurschap van
Ashton-Under-Lyne werd door een *rijftekorps* een mee-
ting gehouden, om officieren te benoemen. Men wist,
dat er zich vele kandidaten hadden aangeboden,
maar de eigentlijke staat van zaken werd eerst op den
oogenblik der verkiezing bekend. Toen werd er be-
sloten, dat allen, die officier wenschten te worden, zich
gedurende de stemming zouden verwijderen, en toen
bemerkte men tot aller verwondering, dat er maar
drie leden overbleven, om met de zaak voort te gaan.
De drie heeren bleven alzoop over, om het werk te
doen, en zij vergaten hun plicht niet, want korten tijd
daarna werden de overigen, die zich verwijderd hadden,
weer in de vergadering geroepen. Daar werden zij onder-
rigt, dat de vergadering groote moeite had gehad met
de verkiezing, vermits de aanspraken van allen, die
de kamer hadden verlaten, zoo regtmatig waren, dat
het hatelijk zou zijn, den een de voorkeur te
geven boven den ander. In deze omstandigheid had
de meeting den eenvoudigsten en meest bevestigenden
weg ingeslagen, om de moeilijkheden te boven te komen,
door de drie vakante posten onder hun drieën te ver-
deelen.

Ingezonden Stukken.

Aan

de Redactie van den Java-Bode.

Van onderscheidene zijden worden mij inlichtingen
gevraagd over de wijze van aanwending der *met kalk*
gemengde oliekoeken, bij de bemesting van suikerriet.
Het zal mij aangenaam zijn, indien de redactie ook nog
het volgende ten algemeenen nutte in haar blad wil
opnemen.

De vroegere, door de Chinezen ingevoerde, en ook nu
nog bijna overal gevolgde wijze van aanwending der
oliekoeken is, in stukken ter grootte van een ei en
kleiner, die bij elken rietstool worden gelegd, nadat de
uitspruitsels reeds eene zekere hoogte hebben bereikt;
ja zelfs bevond ik bij oude z. g. erfaen suikerplanters,
dat men de plant nog op die wijze bemestte, wanneer
zij reeds 3 a 4 voet groot was.

Ik kan dit niet goedkeuren, en breng de bemesting,
(welke ook) het liefst aan in den grond, *voor* het plan-
ten. Alleen bij het aanhouden van ratoou (tweede of
derde snid) is men wel verplicht de stukjes oliekoeken
na de eerste aanhooging der uitgesproten oude stoelen,
daarbij te leggen en met aarde te bedekken.

De oliekoeken worden in eene gewone Chinesche pa-
dimoleu, na in stukken gekapt te zijn, tot een grof
gruis vermalen (bij gebrek van een dergelijken padi-
molen is stampen even goed, maar duurder) en ver-
mengd met 40 tot 13 ten honderd *kalk* in volume.
Gewoonlijk wordt hier genomen 6 gantangs oliekoeken
en 1 gantang kalk, wat behoorlijk onder elkander wordt
gemengd, en alsdan, in de verhouding van 10 pikols
oliekoeken per bouw aanplant, wanneer de rijen op
6 voet afstands zijn aangelegd (dus het dubbele, wan-
neer men op de gouvernementen wijze plant), in de
gaten gestrooid, waarin de bibiet van het suikerriet
zal gelegd worden, waarna de oliekoeken door eenige
omwerking met den patjol met de aarde worden ver-
mengd. Hierop wordt de bibiet gelegd en verder op
de gewone wijze gehandeld.

Men make zich echter geene illusien, en verwachtte
altijd 102% vermeerdering, zoo als door mij is verkre-
gen. Dit is alleen mogelijk op gronden, zoo als ik voor
het meerendeel verplicht ben hier te beplanten, waar-
van FROMBERG na eene ontleding, verklaarde: (zie Tijd-
schrift der Nat. Ver. Deel XVII pag 398) „dat deshe-
zoodanig waren uitgeput, dat ze niet alleen geen suiker-
riet, maar zelfs geen gewas, van welk soort ook, meer kon-

den voortbrengen”. Den toestand der gronden, door mij
overgenomen, had ik aan mijne voorgangers te wijten,
en het is eerst na zevenjarigen arbeid en aanwending
van groote kosten, mogelijk geweest er op nieuw iets
op voort te brengen.

Op goede en rijke, of altijd met zaakkennis en oor-
deel beplante gronden, zal de *verhouding* tusschen de
opbrengst van den ongemesten en den gemesten grond,
waarschijnlijk nimmer 102% vermeerdering bereiken,
maar toch altijd zeer belangrijk zijn, en wel niet on-
der de 60% dalen, doch alsdan behoeft men ook geen
10 pikols oliekoeken per bouw te bezigen, maar kan men
met 6 pikols a 6 voet afstands en 12 pikols a 5 voet af-
stands plantwijde volstaan.

Ik heb de eer te zijn

U. Ed. Dw. Dienaar.

J. A. KRAJENBRINK.

Teloekdjambi, Krawang, 10 Junij 1860.

Over het lot der Gouvernements Onder- wijzers in Nederlandsch-Indië.

Mogt het lot der gouv. onderwijzers in N. I. reeds
op zich-zelf alles hehalve benijdenswaardig zijn,
velen onder hen zien thans met bange zorgen de toe-
komst te gemoet en hebben meer dan ooit kommer en
behoefte voor oogen.

De oprigting toch van het gymnasium Willem III
ontneemt aan vele onderwijzers het vooruitzicht, om
bij hunne reeds zoo karige bezoldiging nog zoo veel te
verdiene, dat zij ten minste voor gebrek beveiligd zijn.
Want, daar hunne bezoldiging, zoo lang zij nog niet
bevorderd zijn of nog geene vijfjarige traktementsver-
hooging hebben ontvangen, niet toereikend is om met
vrouw en kinderen op eene fatsoenlijke wijze, zoo als
dit een onderwijzer betaamt, te leven, zoo achten zij
zich gelukkig eenige kostleerlingen of privaattlessen te
hebben, om daardoor in hunne behoeften te voorzien,
en ze zwegen, — in afwachting eener betere toekomst.

Maar nu, uithoofde van het zeer matig gestelde school-
geld, waarvoor den kinderen, aan genoemd Gymnasium,
de gelegenheid wordt gegeven, om verschillende talen
en wetenschappen te leeren en velen zullen worden
aangelokt door het bekoorlijke der nieuwhoud of wel
om de ijdelheid te streelen, zal een ieder, wiens om-
standigheden zulks slechts eenigzins toelaten, zijne kin-
deren naar die nieuwe inrigting zenden, en zullen de
scholen van het grootste en het meeste voordeel aanbren-
gende gedeelte der leerlingen ontbloot worden en
daardoor vele onderwijzers in de hartader wor-
den aangetast en het gebrek hun weldra aangrijzen.
Treurig vooruitzicht voor dien zoo nuttigen, zoo onont-
beerlijken, maar zoo zeer miskenden en zoo stiefmoe-
derlijk bedeeiden stand!

Zal het Gouvernement, dat zóóveel ten koste legt
aan het Gymnasium, dat de onderwijzers daaraan
verbonden, beter salarieert en gunstiger uitzigten geeft;
zal de Hooge regering, nu vele onderwijzers weldra
van het voornaamste gedeelte van hun bestaan zullen
beroofd zijn, zich het lot niet aantrekken van hen, aan
wier leiding de Indische jeugd tot dusverre was toe-
vertrouwd en die thans nog bestemd blijven, om de
toekomstige pupillen van het Gymnasium op de hoogte
te brengen, dat zij aan de vereischten ter toelating
aldaar zullen kunnen voldoen en hen alzo te ont-
bolsteren, om daarna, onder bekwaamere handen, eene
edeler bewerking te ondergaan?

Het is thans meer dan ooit tijd, dat het lot van den
Gouvts. onderwijzer verbeterd worde, dat er eene be-
tere verhouding worde daargesteld, tusschen de trak-
tementen van een kweekeling van den 4den en een
onderwijzer van den 2den rang: welke laatste veelal bo-
vendien voor vreemde levende talen en andere weten-
schappen is geëxamineerd en daarvoor zijn tijd en geld
heeft opgeofferd, — zonder hiermede echter te kennen
te willen geven, dat eerstgenoemden met f 75 's maands
te ruim bezoldigd zouden zijn; wij beweren het tegendeel,
maar willen slechts doen gevoelen, dat een traktement
van f 100 's maands, voor een onderwijzer van den
2den rang, welke zoo veel meer kundigheden en erva-
ring bezit, in geene verhouding staat met dat van een
kweekeling.

Bij elk kader heeft in iederen hooger grad eene
billijke traktementsverhooging plaats, dit is zoo niet
bij het korps onderwijzers, en het ware te wenschen, dat
deze naar mate hunner verkregen rangen en meerdere be-
kwaamheden en ondervinding, ook billijker gesalarieerd
werden, en niet slechts de dienstjaren in aanmerking
kwamen.

Ofschoon er wel is waar, bij de 5jarige traktements-
verhooging, op de rangen gelet wordt en de hoegroo-
theid dier verhooging van den rang afhangt, zoo zijn
er echter onderwijzers, welke tot dien tijd zich met
hunne geringe bezoldiging moeten behelpen, terwijl on-
derwijzers van een lageren rang dan zij meer trakte-
ment genieten, omdat zij langer in gouvernementen dienst
geweest zijn. Wanneer rangen en kundigheden niet in
aanmerking komen, om eene spoedige bevordering te
erlangen, waartoe baten zij dan?

Nu er bovendien, door de oprigting van het Gym-
nasium Willem III, vele onderwijzers een aanmerkelijk
verlies ondergaan en sommigen in het vervolg buiten
staat zullen zijn, om in hunne behoefte te voorzien,
nu hopen wij, dat onze stem niet moge zijn als die des
roependen in de woestijn, maar weerklaank vinde bij
alle weldenkende en invloedrijke personen.

Het is ons onbekend, of de Hoofdkommissie van on-
derwijs, aan wier goede bedoelingen omtrent het lot
der onderwijzers wij geenszins twijfelen, reeds weder nieu-
we pogingen heeft aangewend tot eene reorganisatie bij
het onderwijs. Zoo dit het geval moge zijn, dan wen-
schen wij, dat hare pogingen met een goeden uitslag
mogen bekrond worden. — Heeft zij zulks echter nog
niet gedaan, dat zij dan, hare edele roeping getrouw,
niets verzuime om den stand, dien zij beschiet, tot die
hoogte te verheffen, welke zij in de maatschappij be-
hoort te bekleeden, en dat de Hooge Regering in N. I.
en zoo noodig, door haar de Minister van Koloniën en
onze geëerbiedigde koning, overtuigd worden van de
waarheid: dat het schadelijk werkt op de jeugd, wan-
neer de onderwijzer onder zorgelijke omstandigheden
gedrukt gaat.

Een onderwijzer.

Straat Sunda Doorgezeld.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	VAN.	NAAR.
Junij	8 Nederland.	Arlequin	H. Singer	Batavia	6 Junij Rotterdam (1)
"	8 " "	Koninklijk Ned. Yachtclub	F. L. Zack	"	6 " Rotterdam (2)
"	8 Engelsch.	Prins van Oranje	T. Larsen	Cork	1 Febr. Soerabaja
"	8 " "	Guyon	Pringle	Swan River	22 Mei Singapore
"	8 Bremen	Griffwald	E. Schmitz	Swanes	10 Jan. Hongkong
"	11 Spaansch.	Concepcion	J. T. Tuten	Liverpool	7 Maart Manila

1) de hh. Temmiack, echtgenoot en 2 kinderen. 2) de hh. W. Hengelaar en mevr. de wed. Hock en 2 kinderen.

Aangekomen schepen te Batavia.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	VAN.	AGENTS.
Junij	9 Ned. Indisch.	Zes Gezusters	R. Rutgers	New-Castle	9 Febr. Landberg, Bezout de Bie & Co.
"	" "	Ing Goan	Tan Djinko	Singapore	12 Mei Gzagoeder.
"	" "	J. O. Roze	R. Ballard	Cocos Eilanden	31 " Wilson & Co.
"	10 Ned. Indisch.	Johanna Elisabeth	H. S. van Heijl jr.	Macassar	30 " Landberg, Bezout de Bie & Co.
"	" "	Hairol Barie	Sech Arfan	Muntok	22 " Buja, Jacobsen & Co.
"	" "	Oei Siojo	Kouw Bien	Pacalongan	6 Junij Gzagoeder.
"	11 Nederland.	Professor Suringar	G. H. Sneljes	Singapore	6 Mei Gzagoeder.
"	" "	Al Aloewie	Said Assegaf	Lampoen	4 Junij Buja, Jacobsen & Co.

Vertrokken schepen van Batavia.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	VAN.	AGENTS.
Junij	10 Nederland.	Vice-Admiraal Gobius	A. van Duin	Nederland via Padang	"
"	" "	Schoon Verbond	R. H. Borchers	Ned. via Bantam en Wijnkoopersb.	"
"	" "	Nicot	J. Ames	Samarang en Soerabaja	"
"	" "	Menado	A. A. Conteron	Sam., Soerab. en de Molukkes	"
"	" "	Ludwig	C. A. Englund	Stockholm	"
"	13 Nederland.	Prins Frederik der Nederlanden	C. C. de Wit	Samarang en Soerabaja	"
"	" "	Palembang	Kuller	"	"
"	" "	Hafis	Bendixon	Soerabaja	"

In lading liggende schepen te Batavia.

VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	BESTEMMING.	AGENTS.
Nederland.	Philips van Marix	E. van Duin	"	B. Kopersmit & Co.
"	Biesbosch	J. Muge	"	"
"	de Zwijger	P. P. Hoogland	Nederland via Cheribon	"
"	Jan Pieterszoon Koen	P. A. Hugenholz	"	Haager & Schuurman.
"	Kandaghaan	W. Zeelt	"	"
"	Staatsraad van Ewijk	F. de Winter	Nederland	MacLaine, Watson & Co.
"	Bantam	B. G. v. d. Bolck	"	van Ommeren, Rueb & Co.
"	Professor Suringar	G. H. Sneljes	Holland	E. Moormann & Co.
"	Nova Zembla	L. J. B. Hordijk	"	J. Cezard & Co.
"	Loevestein	C. Vonk	"	"
"	Margaretha Simonetta	Hoffman	Cheribon en Pealongan	Paine, Stricker & Co.
"	Hercules	Detenzing	"	"
"	Louis Meijer	G. H. Holtgreve	"	Landberg, Bezout de Bie & Co.
"	Martha en Jacoba	E. de Vries	Tjilatjap	"
"	Zes Gezusters	Rutgers	Nederland	"
"	Bintang Batavia	Cowan	"	Buja, Jacobsen & Co.
"	Kim Trianghoet	Goel Bengklat	Tagal en Samarang	"
"	Bintang Toedjo	Beaulj	Samarang	"
"	Noe Manoel Barie	Amien Oedien	Soerabaja	"
"	Seenah	Moh. Seman	Samarang en Kottie	"
"	Hairol Barie	Sech Arfan	"	"
"	Egbert	Tormijn	Cheribon	MacLaine, Watson & Co.
"	Java	J. Worthington	Samarang	Schimmerpenninck & Co.
"	Succes	Blandaux	"	Cassale & Co.
"	Eleanor	W. Armstrong	"	Burt, Myrtle & Co.
"	Equinox	Williamson	Soerabaja	Tolson, Hunt & Co.
"	Arrie Archibold	Armstrong	"	B. van Leeuwen & Co.
"	J. C. Ross	Ballard	Cocos Eilanden	Wilson & Co.
"	Mirgith Melchior	T. Harbol	Soerabaja	E. Moormann & Co.
"	Elizabeth	T. W. Larsson	"	Pitcairn, Syme & Co.
"	Oscar I	Clarsen	"	"
"	Chili	J. B. T. Grell	Engeland	The Borneo C. Limited.
"	Juliane	Stern	"	Wilson & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te Soerabaja.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	VAN.
Mei	31 Engelsch.	Smallwood	H. Lobb	Newcastle
"	Deensch.	Loots	G. W. Kroat	"
Junij	1 Ned. Indisch.	Oenarang	S. van Hulstijn	Samarang
"	" "	Salim	Sech Bahasoan	Grissee
"	" "	Ardoene	Sariedjo	Balie
"	" "	So-oetjijn	Innje Lanang	"
"	" "	Estafette	A. M. H. Rietveld	Batavia
"	6 Nederland.	Mercator	H. van der Woude	Samarang

Vertrokken schepen van Soerabaja.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	NAAR.
Mei	31 Ned. Indisch.	Liong Goan Zephijr	Goel Potjoan	Riouw
Junij	1 " "	Menado	A. A. Conteron	Batavia via Samarang
"	" "	Adriana Jacoba	H. Detmers	Macassar
"	" "	Carolina Amelia	A. Guehard	Banjoemasang
"	" "	Catharina Maria	A. van der Tak	Paseroean
"	3 Engelsch.	Sophia Fraser	J. K. Wilson	Balie
"	" "	Oenarang	S. van Hulstijn	Batavia via Samarang
"	4 " "	Hoksing	Lim Tiansing	Riouw
"	" "	Salim	Sech Bahasoan	Palos (Macassar) via Sumbawa
"	" "	Adenan	Mohamat Ali	Banjoemasang via Sumanap
"	7 Nederland.	Geertuide Maria	J. Mulder Dranth	Nederland

In lading liggende schepen te Soerabaja.

VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	BESTEMMING.	AGENTS.
Nederland.	Graafstroom	Ruhsak	"	Fraser, Eaton & Co.
"	Maastroom	Mellema	Rotterdam	"
"	Barend Willem	Betgers	Amsterdam	"
"	Eliza	Philiffes	"	"
"	Delftaven	Schaap	Amsterdam	B. Kopersmit & Co.
"	Vrede	van der Plas	"	"
"	Java	Stikkel van Dam	"	"
"	Cedria	Kronham	"	"
"	Johanna Christina	de Boer	Nederland	Hill, Broekman & Co.
"	Koning Willem III	H. H. Zeijlstra	Nederland	J. F. van Leeuwen & Co.
"	Koning en Vaderland	van Bruggen	Nederland	Mc Lennan & Co.
"	Wassenaar	Hoftee	"	"
"	Ida Wilmina	B. P. van Wijland	"	E. Ten Brinck & Co.
"	Willem Eggerts	H. Fabr.	"	"
"	Cepelia	C. Lange	China	P. Kervel & Co.
"	Martha	J. E. E. Böhm	Amsterdam	"

Aangekomen schepen te Paseroean.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	VAN.
Mei	19 Ned. Indisch.	Asultavie	Said Alydroos	Bima
Junij	4 Nederland.	Catarine Marie	A. van der Tak	Soerabaja

Vertrokken schepen van Paseroean.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	NAAR.
Mei	29 Nederland.	Duchess of Sutherland	J. Mac Lachlan	Nederland

In lading liggende schepen te Paseroean.

VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	BESTEMMING.	AGENTS.
Nederland.	Catharina Maria	A. van der Tak	Nederland	Fraser Eaton & Co.
Ned. Indisch.	Asultavie	Said Alydroos	"	"

Aangekomen schepen te Cheribon.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	VAN.
Mei	29 N. I.	Atlat Toolbarie	Sech Almachd.	Samarang
"	" "	Oenarang	Hulstijn	Batavia
"	" "	Borneo	Go Banhok	"
"	30 " "	Seman	Seman	Tagal
Junij	2 " "	Padang	Neije	Samarang

Vertrokken schepen van Cheribon.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	NAAR.
Mei	29 N. I.	Atlat Toolbarie	Sech Almachd.	Indramajoe
"	" "	Oenarang	Hulstijn	Samarang
"	30 " "	Seman	Seman	Batavia
"	31 " "	Patahol Moebarak	Go Banhok	Samarang
"	" "	Borneo	Go Banhok	Tagal
Junij	2 " "	Padang	Neije	Batavia

Aangekomen schepen te Indramajoe

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	VAN.
Mei	29 N. I.	Kalimantan	Lie Oentat	Cheribon
Junij	1 " "	Atlat Toolbarie	Sech Almachd.	"

Aangekomen schepen te Tagal.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	VAN.
Mei	29 N. I.	Goelie	Lo Sientjang	Rembang
"	" "	Ringsen	Lim Yehok	"
"	" "	Oei Siojo	Kouw Bien	Cher. bou
"	" "	Boedha Saria	Haenaman	Sumanap
"	" "	Batavia	Oei Sowio	Batavia
Junij	2 " "	Borneo	Go Banhok	Cheribon

Vertrokken schepen van Tagal.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	NAAR.
Mei	29 N. I.	Goelie	Kouw Bien	Cheribon
"	" "	Oei Siojo	Kouw Bien	Pekalongan
"	" "	Batavia	Oei Sowio	Idem
"	" "	Hinguan	Lim Yehok	Riouw

Aangekomen schepen te Pecalongan.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	VAN.
Mei	29 N. I.	Oei Siojo	Kouw Bien	Tagal
Junij	2 " "	Batavia	Oei Sowio	"

Vertrokken schepen van Sumanap.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDE.	NAAR.
Mei	15 N. I.	Fathoor Rachma	Said Segaf	Sing. en Poel
"	16 " "	Mifroel Moslook	Bracie	Paseroean
"	" "	van Putarhoek	Lamerta	Tjilatjap
"	18 N. I.	Boesroel Karim	Said Hoesman	Tagal
"	" "	Mabroek	Sech Banie	Pamakassar
"	23 " "	Klara	Pa Katjoeng	Banjoewangie
"	23 " "	Baboeel Haer	Bahaweria	Borneo
"	26 " "	Krabbe	Said Assegaf	Paseroean
"	" "	Kan Balhaer	Said Assegaf	Macassar
"	" "	Aldjoeser	Said Baraka	Soerabaja

MARKTPRIJZEN.

Te BATAVIA, DEN 12 JUNIJ.

Arak, f 45.— à f 50.—verkoop.
Koffij, Java, f 35.— zonder afdoening.
Padang, f 34.50 @ f 38.— voorraad gering.
Suiker N° 16 f 16 @ f 16.25— Stil
Jenever A. V. H. bij Reynat en Vinju f 11.50— p. kelder, in Cote
Rijst, Indramajoe met zakken, zonder handel.
—, witte Batavia, late kwaliteit, f 150.— @ f 160.— weinig
—, 2de kwaliteit, f 130.— @ f 145.— minder gew.
— Carga f 115 @ f 130.—
Wisselkoers. Op Nederland 8/m. 102 1/2%. — Op Engeland
f 11.35 per £.— Op China f 2.80 per doll.— Op Singapore f 2
nominale.— Op Calcutta f 120.— per 100 Cs. Ra.— Gouverneur
N. H. M. trekt @ 102%.

Te SAMARANG, DEN 8 JUNIJ.

Koffij f 34.50 op levering afgedaan.
Suiker N° 16, f 16.—
Indigo, f 4.06 voor eerste kwaliteit afgedaan.
Koeuhuiden, f 0.42 p. pond. afgedaan.
Buffelhuiden, f 50.— p. kodie.
Staat Peper, f 80.— geboden.
Rijst ordinaar wit, f 130 @ 140.— { p. kofjang @ 28 picol. zonder
— " " " f 105 @ 120.— { voor uitvoer weinig aanwezig.
Klapper Olie f 25.—
Kattang " f 24.—
Rotting f 9.—
Kadjang Matten, f 9.—
Wisselkoers op Holland 102 @ 102 1/2 pCt.

Te SOERABAJA, 7 JUNIJ.

Suiker f 16.—
Koffij f 34 @ f 35 1/4.—
Rijst (Carga) f 180 @ f 140.—
Id. (witte) f 180 @ f 180.—
Koeuhuiden p. picol.
Arak p. legger, f 40.—
Olie (Klapper.) f 25.—
(Kattang.)
Kadjang Matten f 9 @ 10.—
Rotting f 3 @ f 10.—
Wisselkoers op Holland 102 pCt.

Handelsberigten.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA

VAN DEN 2 TOT 5 JUNIJ 1860.

Uitvoer.

Naar Nederland via Soerabaja per Ned. bark *Henriette*, gez. agt. B. Kopersmit en co.
9 vs. boter, 10 kn. wit katoen, 8 do. kains, 20 bn. rood garen, 4
12 do. wijn, N. H. M.
1089 stav. ijzer, *Martin, Dyce* en co.
209 coll. manufact., *Aan boord gebieven lading*.
Voor Nederland.
80 pic. rotting, 260 do. tin, N. H. M.
Naar China per Ned. bark *Noach*, gez. Wierlex, agt. B. Kopersmit en co.
80/m. sigaren, *Lelienfien*.
4 kn. vogelnestjes, *Goel Kongsie*.
77 pic. rotting, 400 ps. en 150 pic. buffelhuiden, 180 pic. niela, 9
peper, 7 kn. rozen, 31 pakk. matten, 12 pic. kalk, 28 va.
82 pic. buffelhuiden, 1803 do. rijst, *Agenten*.
8 kn. vogelnestjes, *Liong Tjoengie*.
28 kn. vogelnestjes, *Liong Tjoengie*.
17 pakk. matten, 2 pic. kalk, 12 do. triepang, *Lim Aljip*.
4 pakk. tjtijauw, *Lim Seng*.
980 ps. sp. matten, 3180 do. dollars; 1650 do. zilv. munt, div. C.
Naar Nederland via Samarang per Ned. bark *Juno*, gez. N.
agt. J. Cezard en co.
426 stav. en 79 boss. ijzer, 499 coll. koopmanschappen, 140 kn.
20 ba. drills, 300 va. boter, 32 kn. papier, 8 do. parfumerie.
merjen, 1 do. modewaren, 180 vs. specie, 3 do. boeken, 1 part.
Aan boord gebieven lading.
80 pic. rotting, *Agenten*.
400 pic. tin, N. H. M.
Naar Nederland via Soerabaja per Ned. schip *President Plath*
Harten, agt. Landberg, Bezout de Bie en co.
125 pic. rotting, 450 do. tin, N. H. M.
2000 ps. vloersteen, 8 kn. koperwerk, 1 fdo. merrinos, 19 do.
900 vs. loodwit, 1 kt. goudwerk, 7 coll. glaswerk, *Dummler* en
200 keld. genever, uit entrep. *Joakim*.
50 kn. siropen, *Aganoer*.
98 keld. lijnolie, 60 kn. wijn, *Agenten*.
1 kt. eau de cologne, *Jonker en Zaur*.
18 pakk. staal, 50 vn. mel, *Thomas* en co.
20 vn. vleesch, 8 kn. shirting, 26 do. muurtgels, 262 coll. touw
spijkers, 4 do. en 2 vn. ijzerwerk, 1 do. kousen, 2 do. seildoe.
kelder, *Metzendorf, Wilman, Ruijs* en co.
3 vn. vleesch, *Hens*.
5 kn. mader, 1 do. tapijten, 4 do. bier, 12 do. wijn, *John Pryce*
4 pakk. machinerien, *de Vingt*.
300 pic. ijzer, *Martin, Dyce* en co.
12 stoelen, 87 coll. diversen, 69 pakk. meubelen, 1 rijtuig, van *De*
14 p. ger. vleesch, *Overhand*.
2 kn. provien, 20 bn. en 62 kn. manufact., 2 do. wijn, 10 va.
sch, 100 vs. kop. specie, 30 do. zilv. do. 80 pakk. zakke.
koper, 2 do. leder, 4 roll. lood, 1 kt. doek, 78 stav. en 2 bo.
coll. verfwaren, 1 kt. diversen, *Aan boord gebieven lading van*
Naar Japan per Ned. schip *Krimpen* agt. L. L. L. gez. Ouwel.
agt. MacLaine, Watson en co.
1 kt. horlogien, 3 do. glaswerk, 1 do. instrumenten, 2 pakk. brill.
glaswerk, 1 do. eenhoorns, 1 bascules en gewigten, f 8000 zilv.
Kopersmit en co.
27 kn. chitzen, 3 kruik. kwiksilver, 1 kt. papier en boeken, *Dummler*
7 kn. wijn, uit entrep. *L. Platon* en co.
55 keld. genever, uit entrep. *Reynat en Vinju*.
4 kn. tafschelassen, van *Ommeren, Rueb* en co.
6 kn. glaswerk, 1 do. regaal, uit entrep. *Haager en Schuurman*.
1 kt. machinerien, 5 do. hoorna, 20 do. medicijnen, uit entrep. *Ag*
6 kn. droogertjen, uit entrep. *Paine, Stricker* en co.
6 kn. medicijnen, 3 krandr. buffelhuiden, *Toussaint*.
2 kn. geneesmiddelen, *Gouvernement*.
Zie verdere lading bestemd voor Japan Java-Bode dd. 12 Mei 1860.
Naar Samarang en Soerabaja per N. I. stoomsch. *Koningin der*
gez. Lewis, agt. MacLaine, Watson en co.
4 kn. orleans, 5 do. kains, 14 do. wit katoen, 2 do. doeken, 2
38 do. naalgaren, *Martin, Dyce* en co.
25 kn. jaconets, 5 do. gedrt. katoen, 28 do. wit do. 14 do. madapoll.
Watson en co.
6 kn. cambrics, 4 do. elafanten, *Morgan, Melbourne* en co.
1 tabakpene, *Metzendorf, Wilman, Ruijs* en co.
5 bn. drills, *Pitcairn, Syme* en co.
6 kn. naalgaren, 1 do. coralen, 1 do. scharen, 3 do. zeep, 100 vs.
diversen, *Oen Kin*.
4 kn. chitzen, 4 do. spreijen, 1 do. grijn, 1 do. naalgaren, *Sie Yon*
1 bl. ongebl. katoen, 1 do. gev. do. 30 do. wit do. 16 do. chit.
kat. goederen, *Tjia Fokkie*.
43 bn. ongebl. katoen, 6 do. wit do. 50 do. drills, 2 do. well.
kn. bladkoper, *Fap Ban*.
20 bn. gedrt. katoen, 1 pak monsters, 1 kt. laken, 3 do. sateins, 6
5 do. prints, *Arnold en Zoon*.
1 kt. lederwerk, 40 vn. bier, van *Stooten, Morgan* en co.
12 vs. boter, 21m. sigaren, *Reynat en Vinju*.
2 kn. sarongs, *Busing, Schröder* en co.
2 kn. shawls, 4 do. ijzerwerk, 3 do. gev. katoen, *Borneo C. Limited*
4 kn. laken, 2 do. mousters, 10/m. sigaren, 6 do. sarongs, 4 do.
11 do. manufact., *B. van Leeuwen* en co.
4 pic. was, *Aganoer*.
10 kn. gedrt. katoen, 2 do. woll. goederen, 1 vt. verf, 1 kt. m.
do. passement, *C. Bakre* en G. Kinder.
2 kn. gordjngoes, *Hunter, Houghton* en co.
6 kn. jaconets, 2 do. gev. katoen, *Wilson* en co.
8 kn. garen, 5 do. gedrt. katoen, 5 do. madapoll., *Burt, Myrtle* en
50/m. sigaren, 66 kn. manufact., *Agenten*.
1 kt. regaal, *E. Moormann* en co.
35 kn. wit katoen, 6 do. cambrics, 15 do. chitzen, 2 do. elen.
ongeb. katoen, *Tan Hout*.
40 kn. naalgaren, 10 do. chitzen, *Lim Tjia*.
15 kn. chitzen, 18 do. wit katoen, 2 do. ongebl. katoen, *Lim Dye*.
2 kn. speelgoed, *Wissner, de Lange* en co.

Aangekomen Passagiers te Bata

van den 9 tot en met den 12 Junij 1860.

Met de Ned. Ind. bark *Johanna Elisabeth*, kapt. H. S. van H.
heer J. John en een Eurp. soldaat van Makassar.

Vertrokken Passagiers van Bata

van den 9 tot en met den 12 Junij 1860.